Lieta Nr. C29466419
Lietas arhīva Nr. C – 0442– 21/22

ECLI:LV:RLPT:2021:0526.C29466419.10.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2021.gada 26.maijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese Inese Rubina
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu un /pers. B/ pretprasībā par uzturlīdzekļu apmērā samazināšanu.

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2019.gada 22.augustā /pers. A/ cēlusi prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, lūdzot palielināt ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.novembra spriedumu civillietā Nr. C29413416 piedzītos uzturlīdzekļus no 200 EUR līdz 450 EUR, piedzenot no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturam 450 EUR mēnesī līdz dēla pilngadībai, nosakot, ka uzturlīdzekļu maksājuma pārskaitījums jāveic līdz katra mēneša 10.datumam.

Prasības pieteikumā norādīti tālāk minētie argumenti.

2016.gada 23.novembrī tika pieņemts spriedums civillietā Nr. C29413416, ar kuru no /pers. B/, /pers. A/ labā piedzīti uzturlīdzekļi bērna /pers. C/ uzturam 200 EUR mēnesī, bet ne mazāk ka 30% apmērā no Ministru Kabineta noteiktas minimālas mēneša darba algas, sākot ar 2016.gada 21.aprīli līdz bērna pilngadībai.

Pēc minētā sprieduma pieņemšanas prasītāja ar bērnu ir mainījusi dzīvesvietu, tāpēc ir palielinājušās izmaksas par dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem, kā arī ir mainījies bērna veselības stāvoklis, vajadzības un intereses.

Saistībā par bērna veselību norāda, ka prasītājas ieskatā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa, izskatot civillietu Nr. C29413416, nav ņēmusi vērā to, uz kāda pamata bērnam piešķirta invaliditāte. Līdz ar ko, pamatu palielināt bērnam uzturlīdzekļu apmēru tiesa nesaskatīja. Pirms šīs prasības celšanas bērnam ir veiktas divas operācijas un neskatoties uz to, patoloģija turpina attīstīties, un pēc ārsta atzinuma, agrāk vai vēlāk tas novedīs pie aklumam. Prasītāja kopā ar dēlu pastāvīgi apmeklē ārstniecības iestādēs, dēls nevar pilnvērtīgi dzīvot un izjūt pastāvīgas sāpes un neērtības. Turklāt, ņemot vērā to, ka tēvs faktiski pameta dēlu, dēlam ir radušies psiholoģiskie traucējumi, un prasītāja bija spiesta vērsties pie psihologa. 2019.gada 1.augustā ārste /pers. G/ izrakstā norādīja, ka bērnam ir nepieciešamas nodarbības pie psihologa. Bērnam ir juvenīla retinošīzes slimība. Ar 2019.gada 5.marta lēmumu Nr.29- 2019-412 bērnam noteikta invaliditāte.

Saistībā par dzīvesvietu norāda, ka laulības laikā atbildētājs noslēdza ar kreditoru ilgtermiņa Aizdevuma līgumu Nr. HIPO/392 aizdevuma saņemšanai. Pēc atbildētāja lūguma, prasītājas māte /pers. D/ parakstīja ķīlas līgumu aizdevuma nodrošinājumam par labu kreditoram, ar kuru ieķīlāja sev piederošo īpašumu /adrese/. Līdz 2019.gada janvārim maksājumus par aizdevuma dzēšanu veica atbildētājs. Pēc tam, atbildētājs pārtrauca pildīt aizdevuma apmaksu, kādēļ prasītāja bija spiesta pārskaitīt mātei līdzekļus kredīta dzēšanai - 2019.gada 28.janvārī 324 EUR par janvāri; 2019.gada 27.martā 640 EUR par februāri un marta mēnešiem; 2019.gada 6.maijā 320 EUR par aprīli. Vienlaikus prasītāja samaksājusi par dzīvokļa apdrošināšanu, saskaņā ar apdrošinātāja ERGO Insurance SE Latvijas filiāle rēķinu Nr.361182096/1 par īpašuma apdrošināšanu Polise Nr.361-182096 58,72 EUR, kopā 1342,72 EUR. Pēc brīdinājuma 2019.gada 15.augustā veikta apmaksa 950 EUR. 2019.gada 31.jūlijā no LTFJA KKS "Jūrnieku forums" tika saņemts brīdinājums par parāda 1044,12 USD apmēru. Prasītāja ir spiesta īrēt vienistabas dzīvokli, jo trūkst līdzekļi lielākai platībai. Nekustamie īpašumi prasītājai nepieder. Pieder 1998.gada vieglais transportlīdzeklis. Bērns aug un viņam ir nepieciešama sava istaba.

Attiecībā par uzturlīdzekļiem norāda, ka atbildētājam ir iespējams maksāt vairāk uzturlīdzekļus, jo viņš nekādi citādi nepalīdz, par bērnu neinteresējas. Ievērojot bērna veselības stāvokli, prasītāja vēlas maksimāli nodrošināt dēlam labvēlīgus dzīves apstākļus, tādus, lai kamēr bērns redz, viņš apmeklē citas valstis un savām acīm redz visu dzīves skaistumu, lai apmeklē izklaides pasākumus un atpūšas sanatorijā. Šobrīd prasītājas ienākumi un atbildētāja pārskaitījumi neļauj neko izpildīt par labu dēlam.

Prasītāja prasībai pievienojusi uzturlīdzekļu aprēķinu un norāda, ka dēla uzturēšanai ik mēnesi ir nepieciešami 905,05 EUR.

Prasītājas ikmēneša ienākumi kopā ir aptuveni 1100 EUR. Visus līdzekļus prasītāja tērē vienīgi bērna vajadzībām, bet atbildētājs maksā tikai 200 EUR.

Ņemot vēra to, ka atbildētājam ir iespēja vismaz vienādi ar prasītāju rūpēties par savu bērnu, no atbildētāja ir piedzenami uzturlīdzekļi 450 EUR apmērā ik mēnesi kopīgā dēla uzturam, intelektuālajai, garīgajai, tikumiskajai un sociālai attīstībai līdz dēla pilngadībai.

Par bērnu ir jārūpējas gan prasītājai, gan arī atbildētājam, bet šobrīd tikai prasītāja sniedz dēlam ar saviem ienākumiem un materiālajam stāvoklim samērīgu aprūpi, savukārt, atbildētājs, kuram ir daudz lielāki ienākumi neuzskata par vajadzīgu to darīt bērna labā.

Prasītāja, norāda, ka viņai nav informācijas, kur atbildētājs strādā. Atbildētāja ikmēneša ienākumi nav nezināmi, jo puses dzīvo šķirti kopš 2015.gada.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 178. un 179.pantu.

2020.gada 9.janvārī tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kuros norāda, ka prasību neatzīst, uzskata par nepamatotu un noraidāmu. Atbildētāja ieskatā prasītāja vēlas bērna uzturēšanas izdevumus praktiski pilnībā deleģēt atbildētajam un šī iemesla dēļ ir dubultojusi, mākslīgi palielinājusi bērnam nepieciešamo izdevumu aprēķinu. Atbildētājs apšauba to, ka prasītājs, ik mēnesi divpadsmit gadus veca bērna vajadzībām tērē 905 EUR, kas ir vidējais vidusmēra ienākums veselai ģimenei. Iepazīstoties ar prasītājas bērnam nepieciešamo izdevumu apmēru atbildētājs secina, ka šādi izdevumi ir nepamatoti.

Nosakot bērnam nepieciešamo izdevumu apmēru būtu jāņem vērā reālās bērna vajadzības, nevis prasītājas vēlmes.

Atbildētājs uzskata par pārmērīgu apģērba iegādei tērēt 92 EUR mēnesī, kas ir 1104 EUR gadā, apstrīd šo pozīciju kā mākslīgi palielinātu un lūdz tiesu noteikt šo izdevumu apmēru samērojot ar bērna vajadzībām pēc sava ieskata un saskaņā ar pastāvošo tiesu praksi. Aprēķinā norādīto pozīciju - divi rokas pulksteņi gadā par kopējo summu 295 EUR, jeb katru mēnesi 24,58 EUR, uzskata par nepamatotu, jo rokas pulkstenis (pie tam divi pulksteņi ik gadu) divpadsmit gadus vecam bērnam ir ekstra prece. Šobrīd pulksteņa opcija ir iebūvēta katrā mobilajā tālrunī un rokas pulkstenis nav nepieciešams kā bērna reālā vajadzība. Aprēķinā norādītā pozīcija katru gadu jauna spēļu konsole X-box 360, ik gadu 170 EUR, jeb 15 EUR ik mēnesi, ir "ekstra" prece. Atbildētājs apšauba vai šādas pozīcijas vispār būtu iekļaujamas bērnam nepieciešamo izdevumu aprēķinā, jo "ekstra" preču iegāde ir atkarīga no vecāku spējām tos nodrošināt un to iegāde būtu saskaņojama starp abiem vecākiem, nevis iekļaujama bērnam nepieciešamo izdevumu aprēķinā, šīs pozīcijas pilnībā uzskata par nepamatotām. Nepiekrīt, ka skolas izdevumiem jātērē 681 EUR, jeb 56,75 EUR mēnesī, piekrīt, ka ik gadu bērna skolas gaitām ir nepieciešami zināmi izdevumi, bet ne tādā apmērā kā to ir norādījusi prasītāja. Bērnam nav nepieciešams katru gadu iegādāties mugursomu, kuras cena ir 140 EUR. Atbildētājs atzīst ka skolas vajadzībām, tajā skaitā kabatas nauda, bērna vajadzībām ir nepieciešams ne vairāk kā 400 EUR gadā, jeb 33,33 EUR mēnesī. Bērna sadzīves vajadzībām (gultas veļa, dvieļi, mēbeles, trauki, spilvens/sega, apģērbu remonts, papildus dvielis) norādīto summu 770 EUR, jeb 64,17 EUR mēnesī, apstrīd, kā mākslīgi palielinātu, lūdz to noteikt pēc tiesas ieskata saskaņā ar pastāvošo tiesu praksi. Ārstniecības izdevumus 773 EUR, jeb 64,42 EUR, tajā skaitā zobārstniecības pakalpojumus 150 EUR, jeb 12,50 EUR mēnesī, uzskata par nepamatotiem. Pozīciju zobārstniecība apstrīd pilnībā, jo Latvijas Republikā bērniem līdz 18 gadiem ir pieejami bezmaksas zobārstniecības pakalpojumi. Nav nepieciešams apmeklēt dārgus bērnu zobārstus, ja savlaicīgi piesakoties ir iespēja apmeklēt bezmaksas zobārstus. Prasītāja ik mēnesi no Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālā budžeta saņem 118,10 EUR piemaksu pie ģimenes pabalsta, uzskata, ka tas pilnībā nosedz bērna ārstniecībai nepieciešamos līdzekļus. Pozīciju bērna psihologa vajadzībām 150 EUR gadā apstrīd pilnībā, jo nav pievienoti pierādījumi, ka bērns apmeklētu psihologa nodarbības. Saistībā ar pozīciju izklaides - atbildētājs nenoliedz, ka bērna izklaidēm ik mēnesi novirzāma zināma naudas summa, bet šīs summas apmērs ir atkarīgs no vecāku spējām izklaides apmaksāt, šī summa būtu nosakāma pēc tiesas ieskata. Atbildētājs nepiekrīt uzturlīdzekļu aprēķinā iekļautajai pozīcijai - bērna dzimšanas dienas svinēšana 400 EUR. Tā ir prasītājas vēlme ik gadu svinēt bērna dzimšanas dienu apmaksājot sporta centu vai sporta halļu nomu, šie izdevumi nav bērna nepieciešamās vajadzības un nevar tik ņemti vērā nosakot atbildētājam maksājamo uzturlīdzekļu apmēru. Nepiekrīt pozīcijai Ziemassvētku dāvanai 100 EUR, kas atbildētāja ieskatā ir nesamērīgi liela summa. Ziemassvētku dāvana nav iekļaujama bērnam nepieciešamo izdevumu aprēķinā, jo dāvanu atbildētājs ir spējīgs nodrošināt pats atkarībā no savām finansiālajām iespējām. Šādi izdevumi attiecināmi uz prasītājas vēlmi, nevis bērna reālajām vajadzībām. Norāda, ka bērna pārtikai ik mēnesi tērēt 266 EUR ir nesamērīgi liela summa, jo īpaši, ņemot vērā apstākli, ka pusdienas bērns ēd skolā un tās nodrošina pašvaldība. Nav saprotama aprēķinā iekļautā pozīcija kokogles 1 EUR mēnesī, saistībā ar bērna reālajām vajadzībām. Pilnībā apstrīd pozīciju ēdiens ārpus mājas 250 EUR gadā, jeb 30 EUR mēnesī, jo tā dublējas ar pozīciju kabatas nauda 240 EUR gadā, jeb 20 EUR mēnesī un izklaides, kurā ir iekļauta pozīcija ēdiens. Uzturlīdzekļu aprēķinu tabulā pozīcija ēdiens parādās vairākkārt un kopējā summa pat pārsniedz 300 EUR mēnesī, kas ir vidēji ģimenes patēriņš pārtikai. Pozīciju - kancelejas prece 10 EUR mēnesī uzskata par nesamērīgi lielu, jo ik mēnesi nav jātērē pildspalvu un zīmuļu iegādei šāda summa. Pilnībā apstrīd pozīciju vasaras nometne ik gadu 555 EUR, jo bērna sūtīšana, ik gadu uz dārgām vasaras nometnēm ir atkarīga no vecāku spējām šādu "ekstru" nodrošināt nav saistīta ar bērnam nepieciešamo izdevumu apmēru. Pilnībā nepiekrīt pozīcijai 1200 EUR gadā ceļojumiem, jo tā ir "ekstra", kuras esamība ir atkarīga no vecāku spējām to nodrošināt, līdz ar to nav iekļaujama nepieciešamo izdevumu aprēķinā. Prasītājas ienākumi vidēji mēnesī ir 1100 EUR, atbildētāja maksātie uzturlīdzekļi 200 EUR un ģimenes pabalsts 118 EUR, kopā EUR 1418 EUR. No kuriem pēc prasītājas norādītā bērnam tiek tērēti 905 EUR, kas ir divas reizes vairāk nekā nodrošinot pieaugušo vajadzības. Atbildētājs uzskata, ka vidēji mēnesī bērna vajadzībām nav nepieciešams vairāk kā 450 EUR līdz 500 EUR.

Attiecībā par mantisko stāvokli paskaidro, ka pēc profesijas ir jūrnieks un līdz 2019.gadam uz līgumu/kontraktu pamata gājis jūrā, bet šie ienākumi nebija pastāvīgi un atbildētājs bija tieši atkarīgs no līgumu/kontraktu esamības. Atbildētājs bez darba varēja būt līdz pat 6 mēnešiem un šajos periodos negūt nekādus ienākumus. Atbildētājs ir nodibinājis jaunu ģimeni ar /pers. J/, ģimenē aug vēl divi bērni, par kuriem atbildētājs ir uzņēmies materiālu atbildību. Ņemot vērā apstākli, ka jaunajā ģimenē tiek plānots bērns, atbildētājs apsver domu atstāt jūrnieka profesiju, lai vairāk laika varētu veltīt ģimenei, un meklēt darbu uz sauszemes. Ar Nodarbinātības valsts aģentūras 2019.gada 19.decembra lēmumu atbildētājam ir piešķirts bezdarbnieka statuss. Atbildētājam vispār nav ienākumu un atbildētājs pārtiek no laulātās /pers. J/ ienākumiem. Atbildētājam nepieder nedz nekustamiem īpašumi, nedz transportlīdzekļi. Atbildētājs nav nedz valdes loceklis, nedz kapitāldaļu īpašnieks. Atbildētājam ir kredītsaistības, kuru maksājums mēnesī sasniedz 487,59 EUR. Atbildētājs nevar apmaksāt kredīta maksājumus un tos maksā atbildētāja laulātā. Atbildētāja ģimenei dzīvokļa īres izmaksas ir EUR 350 EUR, kā arī komunālo maksājumu apmērs ir vidēji 100 EUR mēnesī. Atbildētājam ir parāds Valsts ieņēmumu dienestam 1127,84 EUR. Ģimenes uzturēšana pilnībā gulstas uz atbildētāja laulāto, jo atbildētājs nav atradis darbu Rīgā. Līdz brīdim kamēr atradīs pienācīgu darbu, atbildētājs apsver domu iekārtoties kādā vienkāršā darbā. Papildus atbildētājs vēlas izmantot valsts piešķirto bezdarbnieka statusu, lai apmeklētu kādus bezmaksas kursus jaunas profesijas apguvei. Atbildētājam nav nedz mantas, nedz ienākumu, bet ir tikai parādi, līdz ar to viņam nav iespējams maksāt uzturlīdzekļus 450 EUR apmērā. Šādu līdzekļu piedziņa padarītu atbildētāju maksātnespējīgu. Prasītājas ienākumi ir vērā ņemami un pilnīgi pietiekami, lai uzturētu gan sevi, gan bērnu. Turklāt prasītājas ienākumi ir bijuši pietiekami, lai neizmantojot līzinga pakalpojumus iegādātos automašīnu. Uzskata, ka prasītājas materiālais stāvoklis un ienākumu līmenis daudzkārt pārsniedz viņa materiālo stāvokli un ienākumus, kuru šobrīd nav vispār.

Attiecībā par prasībā norādīto bērna veselības stāvokli paskaidro, ka dēlam ir veselības problēmas/ saslimšana, kas saistīta ar redzi un tādējādi ir noteikta invaliditāte. Dēls dzīvo pilnvērtīgu dzīvi, patstāvīgi apmeklē normālu skolu - /nosaukums/, kas nav speciālā skola redzes invalīdiem, apmeklē baseinu, spēlē datorspēles, apmeklē /nosaukums/ nodarbības u.c. Prasītāja ir pilnībā liegusi atbildētājam jebkādus kontaktus ar bērnu un nesniedz praktiski nekādu informāciju par bērna veselības stāvokli vai arī šī informācija ir sagrozīta ar mērķi izspiest no atbildētāja naudas līdzekļus.

Attiecībā par 2014.gada 16.jūnijā noslēgto Kredīta līgumu HIPO/392 norāda, ka tam nav saistība ar bērnam nepieciešamajam uzturlīdzekļiem. 2014.gada 16.jūnijā atbildētājs noformējis kredītu Latvijas Tirdzniecības flotes kooperatīvās krājaizdevu sabiedrība (turpmāk - LTFJA KKS) "Jūrnieku forums". Kredīts tika ņemts tā brīža prasītājas un atbildētāja kopīgās dzīvesvietas /adrese/, remontam un labiekārtošanai. Dzīvoklis /adrese/ pieder prasītājas mātei un visi kredīta līdzekļi tika ieguldīti minētā dzīvokļa labiekārtošanai. Pēc laulības iziršanas prasītāja kopā ar dēlu palika dzīvot minētajā dzīvoklī un prasītājas īpašumā palika laulības laikā un par kredīta līdzekļiem pirktie dzīvokļa labiekārtošanas elementi (mēbeles, sadzīves tehnika u.c.). Atbildētājs apstiprina, ka līdz 2019.gada janvāra mēnesim veicis kredīta maksājumus, lai gan visi kredīta līdzekļi tika ieguldīti prasītājas mātei piederošā dzīvokļa labiekārtošanā un remontā, bez tam minētajā dzīvoklī pēc laulības iziršanas arī palika dzīvot prasītāja un pušu kopīgais dēls. Ņemot vērā smago finansiālo situāciju kopš 2019.gada janvāra atbildētājs vairs nespēja apmaksāt visas savas kredītsaistības un pārtrauca Aizdevuma līguma HIPO/392 kredīta maksājumus un šīs saistības tiks pieskaitītas pie atbildētāja saistībām gadījumā, ja atbildētājs uzsāks fiziskās personas maksātnespējas procesu. Līguma nenokārtotajām kredītsaistībām nav saistības ar bērnam nepieciešamo izdevumu apmēru.

Atbildētājs norāda, ka pēc laulības iziršanas prasītāja liegusi viņam saskarsmi ar dēlu, dēls ticis psiholoģiski ietekmēts no prasītājas puses. Dēls ticis noskaņots negatīvi pret atbildētāju un, neskatoties uz atbildētāja centieniem tikties ar dēlu un īstenot saskarsmi ar dēlu, dēls atteicies komunicēt un tikties ar atbildētāju. Prasītāja nesniedz pilnvērtīgu informāciju nedz par dēla sekmēm skolā, nedz par dēla veselību un ikdienu.

Prasītājas apgalvojums, ka atbildētājam ir lielāki ienākumi nekā prasītājai neatbilst patiesībai. Atbildētājam šobrīd vispār nav ienākumi, bet ir tikai

kredītsaistības, tomēr neskatoties uz sarežģīto finansiālo situāciju atbildētājs ik mēnesi pārskaita prasītājai uzturlīdzekļus dēla uzturam 200 EUR apmērā.

2020.gada 3.martā, ar papildinājumiem 2020.gada 11.martā tiesā saņemta atbildētāja pārstāvja /pers. M/ pretprasība par uzturlīdzekļu apmērā samazināšanu, kurā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, Civillikuma 177.pantu, 179.pantu, Ministru kabineta noteikumiem „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", lūgts samazināt uzturlīdzekļu apmēru, kas /pers. B/ būtu maksājams /pers. A/ dēla uzturam no 200 EUR uz 129 EUR ik mēnesi līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos noteiktajā apmērā, lūdz piedzīt no prasītājas visus tiesas izdevumus.

Pretprasībā norādīti tālāk minētie argumenti.

Būtiski ir mainījušies apstākļi, kas ietekmē atbildētāja materiālo stāvokli un spēju maksāt uzturlīdzekļus. Atbildētājs atzīst un lietā nav strīda par to, ka nodrošināt bērna uzturu ir katra vecāka pienākums, taču tas vērtējamas samērā ar abu vecāku spējām un mantas stāvokli un bērnam nepieciešamo izdevumu apmēru.

Prasītājas ienākumi mēnesī ir vidēji 1 418 EUR, kas ievērojami pārsniedz atbildētāja ienākumus. Atbildētājs nenoliedz, ka pēc profesijas ir jūrnieks un līdz 2019.gadam un līgumu/kontraktu pamata gājis jūrā, bet šie ienākumi nebija pastāvīgi un atbildētājs bija tieši atkarīgs no līgumu/kontraktu esamības. Atbildētājs bez darba varēja būt pat līdz 6 mēnešiem un šajos periodos negūt nekādus ienākumus. Atbildētājs ir nodibinājis jaunu ģimeni ar /pers. J/, ģimenē aug vel divi bērni par kuriem atbildētājs ir uzņēmies materiālu atbildību. Ņemot vērā apstākli, ka jaunajā ģimenē tiek plānots bērns atbildētājs 2019.gada decembrī pieņēmis lēmumu atstāt jūrnieka profesiju, lai vairāk laika varētu veltīt ģimenei, un meklēt darbu uz sauszemes. Līdz ar ko, pēc lēmuma pieņemšanas par jūrnieka gaitu izbeigšanu, atbildētājs reģistrējies kā bezdarbnieks un ar Nodarbinātības valsts aģentūras 2019.gada 19.decembra lēmumu atbildētājam piešķirts bezdarbnieka statuss. 2020.gada 22.janvārī atbildētājs noslēdzis darba līgumu ar SIA "/nosaukums/". Atbildētāja ienākumi vidēji mēnesī ir 227 EUR pēc nodokļu nomaksas, darba alga ir vienīgie atbildētāja ienākumi. Atbildētājam nepieder nekustamiem īpašumi, ne transportlīdzekļi. Atbildētājs nav valdes loceklis, nav kapitāldaļu īpašnieks. Atbildētājam ir ievērojamas kredītsaistības, kuru maksājums mēnesī sasniedz 487,59 EUR. Šobrīd atbildētājs nevar apmaksāt kredīta maksājumus un tos maksā atbildētāja laulātā. Atbildētāja ģimenei nav sava nekustamā īpašuma un ģimenei nākas dzīvokli īrēt. Par dzīvokļa īri ik mēnesi jāmaksā 350 EUR, kā arī komunālo maksājumu apmērs vidēji ir 100 EUR. Atbildētājam ir parāds Valsts ieņēmumu dienestam 1127,84 EUR un saskaņā ar vienošanos atbildētājs ik mēnesi parāda dzēšanai maksā 156 EUR. Atbildētāja materiālais stāvoklis un ienākumi kopš 2016.gada 23.novembra, kad ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedumu civillietā Nr. C29413416 tika noteikts uzturlīdzekļu apmērs 200 EUR mēnesī, ir ievērojami samazinājušies.

2020.gada 24.martā tiesā saņemti prasītājas /pers. A/ pārstāves /pers. O/ paskaidrojumi par pretprasību, kuros norāda, ka pretprasību neatzīst, lūdz to pilnībā noraidīt. Paskaidro, ka pretprasībā norādītais apstāklis, ka atbildētājs ir nodibinājis jaunu ģimeni ar /pers. J/, ģimenē aug vēl divi bērni, par kuriem atbildētājs ir uzņēmies materiālu atbildību, nav jauns apstāklis, jo atbildētājs ar šo ģimeni jau dzīvoja pirms laulības šķiršanas ar prasītāju. Dēls psiholoģiski un emocionāli atkarīgs no atbildētāja, un pārdzīvo to, ka priekšroka saskarsmei ir dota svešiem bērniem nevis viņam. Nepamatota ir atbildētāja norāde, ka viņam nav neviena transportlīdzekļa. Pirms laulības šķiršanas transportlīdzeklis Honda Accord, atradās "Nordea Finance Latvia" īpašumā, un atbildētājs lietoja šo transportlīdzekli. Nomas līgumā tika paredzēts, ka, veicot visus nomas maksājumus, atbildētājs iegūst savā īpašumā nomāto transportlīdzekli. Minētais transportlīdzeklis ir atbildētāja lietošanā. Ņemot vērā 2020.gada 2.janvāra parādzīmi par 700 EUR skaidras naudas saņemšanu no nezināmas personas par īres un drošības naudu, rodas pamatotas šaubas atbildētāja norādītajam, ka viņam nav naudas līdzekļu. Atbildētājs apzināti pievienojis tikai norēķinu konta /numurs/ izdruku. No izdrukas redzams, ka atbildētājs periodiski maksā par viesnīcu. Periodiski veikti maksājumi no degvielas uzpildes stacijas un veikaliem Liepājā. 2019.gada 4.janvārī /nosaukums/ par mācībām samaksāti 5500 EUR. Atbildētāja norēķinu kontu papildina pats atbildētājs, vai viņa laulātā /pers. J/. Ņemot vērā minēto uzskata, ka atbildētājs maldina tiesu un mēģina izvairīties no patieso ziņu sniegšanas.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese s 2021.gada 8.februāra lēmumu pamatojoties uz likuma "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 5.19.1.punktu un Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, civillietā mainīts procesa veids no mutvārdu procesa uz rakstveida procesu un lietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā 2021.gada 12.aprīlī, kā arī noteikts termiņš pusēm papildus paskaidrojumu vai citu procesuālo lūgumu iesniegšanai līdz 2021.gada 15.martam.

2021.gada 16.martā tiesā saņemti atbildētāja /pers. B/ pilnvarotā pārstāvja /pers. R/ papildus paskaidrojumi, kuros norāda, ka atbildētājs turpina uzskatīt, ka aprēķinā uzrādītās summas ir nepamatotas, bet izdevumu apmērs ir mākslīgi palielināts.

Par nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru norāda, ka dažu izdevumu veids ir tiešā pretrunā ar prasītājas apgalvojumiem par dēla veselības stāvokli, piemēram, apstāklis, ka neskatoties uz to, ka dēlam ir nopietnas problēmas ar redzi (kuras iespējams nevar izārstēt, bet tikai novērot), prasītāja uzturlīdzekļu aprēķinā ietver tādas pozīcijas, ka "TV spēļu konsole X Box", dzimšanas dienas svinēšana izklaides vietā "Lasermaxx" un kino apmeklējumus. Šādas aktivitātes, pie nosacījuma, ka dēlam ir problēmas ar redzi, ne tikai nav pamatotas, bet var kaitēt dēla veselības stāvoklim. No minētā secina, ka prasītāja vai nu maldina par izdevumu pozīcijām (par izklaidējošiem pasākumiem un mantu, kas negatīvi iedarbojas uz redzi, iegādi) vai arī maldina par dēla veselības stāvokļa nopietnības pakāpi. Apšauba arī nepieciešamību nodrošināt dēlam psihologa pakalpojumus par 150 EUR vai zobārsta pakalpojumus privātā klīnikā. Vairākus pakalpojumus bērniem līdz 18 gadu vecumam valsts nodrošina bezmaksas, piemēram zobārstu. Tapāt /nosaukums/ telpās (kur mācas dēls) ir atsevišķais zobārsta kabinets. Prasītājas iesniegtie čeki par analīžu veikšanu liek domāt par to, ka tiek apmeklēts nevis valsts nodrošināts ģimenes ārsts, bet privātprakses ārsts, kura nozīmētas analīzes ir maksas pakalpojums. Vērš uzmanību, ka čeki par veselības aprūpi pārsvarā ir datēti ar datumiem tieši pirms prasības iesniegšanas tiesā, ko uzskata par mēģinājumiem palielināt izdevumus, kas ikdienā pirms prasības celšanas nepastāvēja un nebija vajadzīgi. Šaubas rada arī nepieciešamība katru gadu pirkt jaunas mēbeles, kur atbilstoši aprēķinam to izmaksa ir 530 EUR. Apšauba nepieciešamību katru gadu pirkt divus jaunus pulksteņus par 295 EUR, katru gadu pirkt mobilo tālruni 176,00 EUR, katru gadu pirkt "X-box" 170 EUR, dzimšanas dienas dāvanu 260 EUR vērtībā. Nav arī pamatoti aprēķinā iekļaut, piemēram, izdevumus par mugursomas iegādi, jo saskaņā ar maksājuma detaļām mugursoma tika iegādāta nevis par prasītājas naudas līdzekļiem, bet par /pers. T/ naudas līdzekļiem. Vienozīmīgi par greznuma izdevumiem ir uzskatāms arī ceļojums, kura izdevumi saskaņā ar uzturlīdzekļu aprēķinu ir 1200 EUR. Pie nosacījuma, ka aprēķinā ir norādīts tikai dēlam nepieciešamo izdevumu apmērs, tad šī cena ir neticami liela, lai nodrošinātu dēlam ceļojumu, jo citu personu ceļojumu izdevumi atbildētājam pat teorētiski nav jāsedz. Atšķirībā no atbildētāja, prasītājai ir iespēja dzīvot viņas mātei piederošajā dzīvoklī /adrese/, kas starp citu ir arī prasītājas un dēla deklarētā dzīvesvietas adrese. Turklāt tieši šī adrese ir norādīta kā piegādes adrese precei. Tajās tikšanās reizēs, kad atbildētājam bija tikšanās ar dēlu, dēls bija nācis no dzīvokļa /adrese/, bet nevis no dzīvokļa /adrese/. Līdz ar to apšauba faktu, ka prasītājai ir nepieciešamība īrēt dzīvokli, un attiecīgi nav pamata iekļaut ar to saistītus izdevumu uzturlīdzekļu aprēķinā. Pie nosacījuma, ka prasītājai ir iespēja dzīvot citā dzīvoklī, kur nav jāveic īres maksas maksājumi, dzīvokļa īrēšana būtu uzskatāma par greznuma izdevumiem, kuru segšanā atbildētājam nebūtu jāpiedalās. Savukārt, pašam atbildētājam nepieder dzīvojamās telpas un attiecīgi viņš ir spiests īrēt dzīvokli, lai nodrošinātu mājokli sev un savai ģimenei, kurā ir trīs nepilngadīgi bērni. Atbildētāja

ieskatā lietas materiālos neatrodas pierādījumi, kas apliecinātu faktu, kāda veidā tiek veikta pamatota dēla veselības stāvokļa novērošana un vai vispār tā tiek veikta. Nav šaubu, ka jebkurai ārstēšanai ir nepieciešami ārstu norādījumi, ko var apliecināt ar attiecīgiem medicīniskiem dokumentiem, kas šobrīd neatrodas lietas materiālos. Vēl jo vairāk, konkrētajā gadījumā nav arī iespējams izsecināt, vai ar jebkādu ārstēšanu vispār ir iespējams uzlabot dēla veselības stāvokli, vai tomēr stāvoklis ir tāds, kā to var tikai novērot un mēģināt nepieļaut pasliktināšanos. Piemēram, 2019.gada 28.jūnija SIA "Dr.Solomatina acu rehabilitācijas un redzes korekcijas centrs" čeks Nr. 00012095 ir nevis par ārstēšanu, bet tikai par diagnostiku. Pēc paša dēla vārdiem, kas bija izteikti atbildētājam vienā no tikšanās reizēm, dēls redz normāli, ko papildus pamato arī tas apstāklis, ka tikšanās reizē dēls bija bez brillēm. Neskatoties uz to, ka uzturlīdzekļu aprēķins it kā ir sastādīts par vienu kalendāru gadu, taču iesniegtie čeki ir par četru gadu posmu. Līdz ar to uzskata, ka viena gada ietvaros tik lielas naudas summas ne tikai nav nepieciešamas, bet arī faktiski netiek tērētas dēla uzturam. Lielākā čeku daļa nav identificējama ar prasītājas pirkumiem vai dēla vajadzībām, turklāt no iesniegtajiem čekiem izriet, ka maksājumi ir veikti ar dažādām maksājuma kartēm. Tas atbildētāja ieskatā liecina, ka ne visi čeki pamato izdevumus, kas attiecināmi uz dēla uzturu. Atbildētājs uzskata, ka prasītāja nav uzrādījusi visus savus ienākumus, jo prasītāja lieto arī bankas norēķinu kontu Nr. /numurs/, AS "Citadele banka". Prasītāja norāda uz to, ka it kā dēlam bija nodrošināts ceļojums uz Sanktpēterburgu, par ko bija samaksāts 2019. gada 18. decembrī no šī AS "Citadele banka" konta, taču vienlaicīgi nav pierādījumu tam, ka šis brauciens ir attiecināms uz dēlu. Prasītāja saņem no VSAA papildu pabalstu par bērnu invalīdu 118,10 EUR mēnesī, kas arī būtu pietiekams, lai segtu iespējamus papildu izdevumus sakarā ar invaliditātes esamību. Pēc atbildētāja aprēķiniem gada griezumā šī pabalsta summa sasniedz 1417,20 EUR, kas sedz izdevumus sakarā ar nepieciešamiem medikamentiem un ārsta apmeklējumiem. Tāpēc arī šīs pozīcijas nebūtu pamata iekļaut uzturlīdzekļu aprēķinā. Saskaņā ar prasītājas aprēķinu izdevumi sakarā ar dēla ēdināšanu sasniedz aptuveni 300 EUR mēnesī, kas atbildētāja ieskatā ir nesamērīgi daudz, viena cilvēka ēdināšanai pilnīgi pietiekami ap 120 EUR mēnesī, jo šāda summa tiek tērēta atbildētāja ģimenē, lai nodrošinātu sabalansētu uzturu katram ģimenes loceklim. Atbildētāja šaubas par uzturlīdzekļu apmēra neatbilstību faktiskajiem apstākļiem rada tas apstāklis, ka tikai dēla vajadzībām prasītāja paredz izdevumus 905 EUR mēnesī, bet norāda, ka viņas ienākumi ir ap 1400 EUR. Līdz ar to nav skaidrs, kā prasītāja uztur sevi un sedz citus izdevumus. Tas liek domāt ka prasītāja maldina par nepieciešamo izdevumu apmēru vai arī par savu ienākumu apmēru. Uzskata, ka prasītāja ir darījusi visu iespējamo, lai mākslīgi palielinātu nepieciešamo izdevumu apmēru, kas konkrētajā gadījumā nav nedz pamatots, nedz arī nepieciešams dēla uzturam. Vērā ņemams arī tāds apstāklis, ka jau gadu valstī ir ārkārtējā situācija, kuras rezultātā nav iespējams apmeklēt nedz papildu nodarbības, nedz kinoteātrus, izklaides vietas, dzimšanas dienas pasākumus utt. Nevar būt šaubu, ka šī iemesla dēļ lielā daļa no uzturlīdzekļu aprēķina vismaz gadu jau nav aktuālā un šādi izdevumi faktiski nevar pastāvēt, kas ietekmē kopējo izdevumu apmēru. Turklāt nav iespējams prognozēt, cik ilgi šāda ārkārtēja situācija turpināsies un kādi būs gan nepieciešamie un pamatoti izdevumi dēla uzturam, gan arī kādas būs atbildētāja spējas gūt ienākumus, ievērojot nepieciešamību daudz laika atrasties ārpus Latvijas, kas ar katru brīdi kļūst arvien grūtāks un bīstamāks, ievērojot esošus ierobežojumus.

Par atbildētāja spējām veikt uzturlīdzekļu maksājumus norāda, ka atbildētājs ir jūrnieks. Atbildētājam tiek maksāta alga ASV dolāros (bruto), līdz ar to faktiski saņemtā nauda uz rokas ir ļoti atkarīga no valūtas kursa un svārstās katru reizi, jo Latvijā nav iespējams izmantot ASV dolārus, kā rezultātā atbildētājam jāmaina ASV dolāri uz EUR, attiecīgi tērējot papildu naudas līdzekļus komisijām un zaudējot naudu kursa atšķirības dēļ. Jūrnieka darbs nav pastāvīgs darbs un atbildētājs parasti nesaņem darba algu katru mēnesī. Tas ir saistīts ar to, ka bieži vien ir tā, ka atbildētājs atrodas mājās trīs mēnešus pēc kārtas un attiecīgi viņš nestrādā un nesaņem ienākumus. Šajos periodos atbildētājs ir spiests dzīvot un uzturēt savu ģimeni, izmantojot iepriekš iegūtus ienākumus. Situācija ir tāda, ka atbildētājs, ja atrodas jūrā trīs mēnešus, tad par šiem trim mēnešiem nopelnīta naudas summa tiek izmantota gan laikā, kad atbildētājs ir ārpus mājām (jo ģimene jāuztur un uzturlīdzekļi jāmaksā jebkurā laikā), gan arī šī pati summa tiek izmantota tos trīs mēnešus, kad pats atbildētājs ir mājās. Līdz ar to pa trīs mēnešiem nopelnītais tiek izmantots ģimenes uzturēšanai pusgada garumā. Turklāt šāds scenārijs (trīs mēneši jūrā, trīs mēneši mājas) ir labākais variants, kas ne vienmēr piepildās un ir gadījumi, kad atbildētājs atrodas mājās ilgāk, taču ienākumi no tā nepalielinās. Savukārt atrast citu pastāvīgu darbu uz laiku, kamēr atbildētājs neatrodas jūrā, faktiski nav iespējams, jo diez vai kāds darba devējs būs ieinteresēts noslēgt darba līgumu ar darbinieku, kuram jebkurā brīdī var nākties aizbraukt un pildīt /amats/ pienākumus. Uzmanība vēršama tam, ka 2020. gadā atbildētājs ir nostrādājis tikai četrus mēnešus un attiecīgi alga tika saņemta tikai par četriem darba mēnešiem par veselu gadu. Atbildētāja ienākumu līmeni ietekmē (samazina) arī aprēķinātais ienākuma nodoklis, kura apmērs parasti kļūst zināms pēc obligātas deklarācijas iesniegšanas. Piemēram, par laika periodu no 2019.gada 30. septembra līdz 2020. gada 16.augustam nodokļa apmērs, kas bija samaksāts valstij ir 3016 EUR, jeb vidēji 250 EUR mēnesī. Turklāt jau šobrīd no VID saņemtas informācijas ir secināms, ka atbildētājam ir nodokļu parāds par 2020. gadu 187,20 EUR, un tas vēl pie nosacījuma, ka nav iesniegta obligāta gada deklarācija, kuras iesniegšanas termiņš ir līdz 2021. gada 1. jūnijam. Atbildētājam 2020.gada 4. decembrī ir piedzimusi meita /pers. V/. Vispārzināms, ka bērna piedzimšanas fakts ir saistīts ar nepieciešamiem izdevumiem gan pirms bērna piedzimšanas, gan arī pēc bērna piedzimšanas (piemēram, gultiņa, krēsls mašīnai, apģērbs, ēdiens utt.). Atbildētājam šobrīd ir trīs apgādājamie. Turklāt ir iesniegts iesniegums VID un tuvākajā laikā tiks reģistrētas ziņas arī ceturto apgādājamo, kas ir atbildētāja sievas /pers. J/ nepilngadīgais dēls, līdz ar to atbildētājam ir pienākums uzturēt visas minētās personas. Ģimenes uzturēšanai ir nepieciešami naudas līdzekļi, bet lielai ģimenei, kuras sastāvā ir trīs nepilngadīgie bērni, šo izdevumu apmērs ir ļoti liels. Atbildētājam nav savs nekustamais īpašums un viņš kopā ar savu ģimeni īrē dzīvokli, kura uzturēšanai vidēji ir nepieciešams aptuveni 490 EUR (īres maksa, elektrība, komunālie izdevumi utt.) Atbildētāja ģimenei ir arī dažādi kredīti, tajā skaitā /pers. J/ kredīti. Aptuveni vidēji mēnesī nepieciešamā naudas summa esošo saistību dzēšanai (kredītsaistības, rēķini, apdrošināšanas) ir aptuveni 1500 EUR + ēšanai ir aptuveni 600 EUR mēnesī, neskaitot izdevumus medikamentiem, apmācībai un citu ikdienas vajadzību segšanai. Tāpat, ievērojot meitas dzimšanas faktu, atbildētājs tuvāko trīs gadu laiku būs vienīgais ģimenes uzturētājs un attiecīgi viņam būs pienākums ne tikai maksāt uzturlīdzekļus, bet arī uzturēt sevi un savu ģimeni, tātad kopā sešas personas. Norāda, ka jūrnieka profesija ir nesaraujami saistīta ar nepieciešamību pastāvīgi paaugstināt un apliecināt jūrnieka kvalifikāciju un iziet papildu apmācības. Turklāt vairāki dokumenti tiek izsniegti uz noteiktu termiņu un tos neatjaunojot nav iespējams turpināt pildīt jūrnieka pienākumus, kas noved pie nepieciešamības tos bieži atjaunot (dažos gadījumos pat pēc katras atgriešanas no katra reisa). Ir pašsaprotami, ka šādu darbību veikšana ir saistīta ar lieliem papildu izdevumiem. Jāpiemin, ka ievērojot naudas līdzekļu trūkumu, atbildētājs ir spiests īstenot apmācību ārpus Rīgas, pārsvarā Liepājā, kur apmācība ir lētākā un pat ievērojot nepieciešamību segt papildu izdevumus (nakšņošana, degviela, ēdiens), ārpus Rīgas apmācīties finansiāli ir izdevīgāk nekā Rīgā. Atbildētājs gan iepriekš, gan arī šobrīd turpina godprātīgi maksāt iepriekš noteiktus uzturlīdzekļus 200 EUR mēnesī, kā arī iespēju robežās veic papildu maksājumus dēla uzturēšanai. Taču vērā ņemams apstāklis, ka sazinoties ar dēlu, atbildētājs ir uzzinājis, ka dēls nebija zinājis par to, ka atbildētājs sniedz arī papildu finansiālu palīdzību, jo prasītāja dēlam par to nav teikusi. Prasītāja nav informējusi atbildētāju par līdzekļu trūkumiem dēla uzturam. Arī pats dēls tikšanas reizēs nav teicis par finansiālām vajadzībām vai kaut kādiem citiem lūgumiem, ko atbildētājs varētu izdarīt dēla labā. Secināma, ka ar to uzturlīdzekļu summu, kas šobrīd tiek maksāta, un ievērojot valsts pabalsta apmēru, ir nodrošinātas nepieciešamās dēla vajadzības un uzturlīdzekļu palielināšana nav nepieciešama un nav pamatota. Fakts, ka atbildētājs ir jūrnieks un viņam pirmšķietami ir lieli ienākumi, nenozīmē, ka viņam jāveic izdevumu segšana, kas dēlam nav nepieciešami un nav pamatoti. Atbildētāja ieskatā uzturlīdzekļu mākslīga palielināšana un prasītājas personisku izdevumu iespējama slēpšana aiz dēla interesēm nav godprātīga un nav pamatota. Prasītājai ir gan labi ienākumi, gan arī papildu pabalsts, gan arī iespēja dzīvot mātei piederošajā dzīvoklī, nevis īrēt dzīvokli. Turklāt pie nosacījuma, ja prasītāja uzskata, ka esošie ienākumi nav pietiekami, tad būtu jāapsver iespēja samazināt izdevumus, nevis plānot ceļojumus vai nesamērīgi tērēt naudas līdzekļus vajadzībām, kas nebūt nav nepieciešami (jaunie divi rokas pulksteni katru gadu, mobilais tālrunis katru gadu, X box utt.).

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2021.gada 12.aprīļa lēmumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 188.pantu nolemts atsākt civillietas izskatīšanu pēc būtības.

Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu lietu nolemts izskatīt rakstveida procesā.

2021.gada 12.aprīlī uz pušu norādītajām elektroniskā pasta adresēm nosūtīts paziņojums par rakstveida procesu, vienlaikus lietas dalībniekiem izskaidrotas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās pušu civilprocesuālās tiesības, noraidījuma tiesības, kā arī noteikts termiņš pusēm papildus paskaidrojumu vai citu procesuālo lūgumu iesniegšanai līdz 2021.gada 27.aprīlim.

2021.gada 27.aprīlī tiesā saņemti prasītājas /pers. A/ pilnvarotās pārstāves /pers. O/ papildus paskaidrojumi, kuros lūdzu tiesu apmierināt prasītājas pieteikumu pilnā apmērā un pilnīgi noraidīt atbildētāja pretprasību. Norāda, ka lietas materiāliem netika pievienoti pietiekoši un patiesi pierādījumi no atbildētāja puses. No prasītājas puses lietas materiāliem tika pievienota atklāta un pilnīga informācija. Atbildētājs lietas izskatīšanas laikā ir mainījis savus paskaidrojumus. Saistībā ar atbildētāja ienākumiem un darbu norāda, ka atbildētājs maldināja tiesu par darba līgumu SIA "/nosaukums/" ar apgalvojumu, ka vairs nestrādā jūrnieka profesijā, un viņu uztur laulāta /pers. J/. Par visu laiku tika maksāti nodokļi no /pers. J/ norēķinu konta /numurs/, par laika periodu 01.01.2019. - 31.12.2020. (Iedz. ien. nodoklis: 1TP) 36, 04 EUR, (Iedz. ien. nodoklis: 2TP:) 36,14, (Iedz.ien.nodoklis:3TP:) 39,43 EUR /pers. B/ /personas kods/, RMZB31TDKN, 111,71 EUR un 45,09 EUR. Nav saprotams, kādam nolūkam minētie pārskati pievienoti lietas materiāliem un kādā veidā tie pierāda atbildētāja ienākumus.

Atbildētājs nav paziņojis tiesai, ka pandēmijas laikā visi kontrakti darbojas, kā arī to, ka katram jūrniekam tika piešķirti pabalsti un pēc izvēles aizdevumi bez procentiem.

Uzskata, ka atbildētāja apgalvojums, ka viņš ir spiests dzīvot un uzturēt savu ģimeni, izmantojot iepriekš iegūtus ienākumus, ir pretrunā ar 2017.gada 11.jūlija laulības līgumu un atbildētāja apgalvojumu, ka viņu uztur laulātā, jo viņam neesot ienākumi. Līdz ar to prasītāja pārstāvei nav saprotams, kādus iepriekš iegūtus ienākumus atbildētājs izmanto ģimenes uzturēšanai. Par norādīto, ka 2020.gadā atbildētājs ir nostrādājis tikai četrus mēnešus un attiecīgi alga saņemta tikai par četriem darba mēnešiem par veselu gadu, tad rodas jautājums, par ko /pers. J/ 2020.gadā maksājusi nodokļus. Atbildētājs norāda, ka viņam tiek maksāta alga ASV dolāros, taču lietas materiāliem netika pievienoti kontrakti. Prasītāja uzskata, ka atbildētājs maldina tiesu ar mērķi izvairīties no patieso ziņu sniegšanas.

2021.gada 5.maijā tiesā saņemta atbildētāja /pers. B/ pilnvarotā pārstāvja /pers. R/ atsauksme uz paskaidrojumiem, kuros norāda, ka atbildētājs turpina uzturēt jau iesniegtos paskaidrojumus, tajā skaitā 2021.gada 15.martā papildu paskaidrojumos minēto, un iesniegto pretprasību. Atbildētājs neatzīst prasītājas paskaidrojumos minēto, ka atbildētāja pozīcija būtiski mainījās. Šajā sakarā norāda, ka atbildētājs visas lietas izskatīšanas ietvaros konsekventi ir norādījis uz to, ka prasītājas uzturlīdzekļu apmērs nav pamatots un nav attiecināms uz dēlam nepieciešamo un pamatotu vajadzību apmierināšanu, kā rezultātā uzturlīdzekļu aprēķins tiek apstrīdēts, un uz to, ka atbildētāja ienākumu un izdevumu apmērs neļauj veikt prasītājas pieprasīto uzturlīdzekļu samaksu. Salīdzinot ar izdevumiem, kas bija atbildētājam civillietas ierosināšanas brīdī, ar izdevumiem, kas atbildētājam ir šobrīd, ir pamats secināt, ka atbildētājam ir piedzimusi meita un ka atbildētājam šobrīd ir četras apgādājamās personas, tajā skaitā, sieva /pers. J/, jo atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā. Kopējais cilvēku skaits, kurus atbildētājs uztur, ir sešas personas, jo uztur arī sevi un sniedz uzturlīdzekļus dēla uzturam. Līdz ar to ir kļūdains un nepamatots prasītājas apgalvojums par pozīcijas maiņu un tiesas maldināšanu. Iesniegtie dokumenti un paskaidrojumi atspoguļo aktuālo atbildētāja mantisko stāvokli, kas nebūt nav uzskatāms par tiesas maldināšanu, bet tieši otrādi par patiesas informācijas sniegšanu. Atbildētājam nav skaidra prasītājas norāde uz īres līguma spēkā neesamību vai dzīvokļa nelietošanu. Prasītāja paskaidrojumos vien norāda uz kaut kādām pretrunām atbildētāja paskaidrojumos, taču nesniedz saviem apgalvojumiem pierādījumus vai skaidrojumus. Atbildētājs jau iepriekš ir pievienojis attiecīgus pierādījumus, kas apliecina, ka viņš ar savu ģimeni iepriekš ir īrējis dzīvokli /adrese/, par ko attiecīgi tika veikti maksājumi. Turklāt atbildētājs ir norādījis, ka šobrīd īrē citu dzīvokli, kas nebūt nav kaut kāds pārkāpums vai prettiesiska rīcība, bet ir saistīts tajā skaitā ar to, ka pēc meitas piedzimšanas ir nepieciešams lielāks dzīvoklis. Fakts, ka atbildētājs ir spiests īrēt dzīvokli, norāda uz to, ka viņš nav spējīgs iegādāties dzīvokli, bet dzīvokļa īres fakts vēl vairāk palielina izdevumus. Atbildētājs ir spiests īrēt dzīvokli, jo viņam, atšķirībā no prasītājas, nav iespējas dzīvot citā vietā. Prasītājas mātei ir labiekārtots trīs istabu dzīvoklis, kas pilnīgi ir piemērots arī prasītājas un dēla dzīvošanai. Taču prasītāja nezināmu iemeslu dēļ norāda, ka īrē citu dzīvokli, kas rada šaubas par to, ka tas tiek darīts, lai mākslīgi palielinātu izdevumus.

Neiztur kritiku prasītājas norāde, ka atbildētājs maldināja par darba līgumu ar SIA "/nosaukums/", jo minēto faktu apliecina gan noslēgtais darba līgums, gan arī darba algas saņemšana, gan arī fakts, ka attiecīgas ziņas tika sniegtas valsts iestādēm. Taču, kā jau bija minēts iepriekšējos paskaidrojumos, apvienot citu darbu ar /amats/ darbu nav iespējams. Turklāt laikā, kad atbildētājs ir strādājis SIA "/nosaukums/", atbildētāja esošo izdevumu pozīcijas ļoti pārsniedza ienākumu apjomu. Protams /amats/ darbs ir labāk atalgots darbs, taču izdevumus apjoms ir liels, bet ienākumi nav pastāvīgi.

Prasītāja nav iesniegusi pierādījumus par uzturlīdzekļu aprēķinā norādīto izdevumu pozīciju atbilstību dēla vajadzībām. Īpaši jāņem vērā, ka daļa no uzturlīdzekļu pozīcijām pat ir tiešā pretrunā ar pašas prasītājas apgalvojumiem par dēla veselības stāvokli, kas liek apšaubīt to, ka ar minētiem izdevumiem tiek mēģināts segt savus (prasītājas) izdevumus, nevis dēla izdevumus.

Atbildētāja ieskatā, prasītāja nav izpratusi atbildētāja paskaidrojumus attiecībā uz jūrnieka darba specifiku un būtību, kā arī algas saņemšanas periodiskumu. Nav šaubu, ka arī pandēmijas apstākļi ir ietekmējuši atbildētāja darbu, taču pamatdoma iepriekšējos paskaidrojumos ir bijusi tāda, ka jūrnieka darbs nav pastāvīgs darbs, jo darba pienākumi tiek pildīti periodiski, nevis katru mēnesi, un attiecīgi arī ienākumi ir periodiski nevis pastāvīgie. Turklāt pēc attiecīgā kontrakta beigām (pēc atgriešanas no jūras), atbildētājam nepastāv darba tiesiskās attiecības (netiek uzskatīts, ka viņam ir spēkā esošs darba līgums) un faktiski viņš tiek uzskatīts par bezdarbnieku. Atbildētājs atrodas mājās trīs mēnešus (brīžiem pat līdz sešiem mēnešiem) pēc kārtas un attiecīgi nestrādā un nesaņem ienākumus. Turklāt nekad nav zināms, kad būs nākama reize (un vai būs), kad atbildētājs pildīs savus jūrnieka pienākums. Šajos periodos atbildētājs ir spiests dzīvot un uzturēt savu ģimeni, izmantojot iepriekš iegūtus ienākumus. Faktiski situācija ir tāda, ka atbildētājs, ja atrodas jūrā trīs mēnešus, tad par šiem trim mēnešiem nopelnīta naudas summa tiek izmantota gan laikā, kad atbildētājs ir ārpus mājām (jo ģimene jāuztur un uzturlīdzekļi jāmaksā jebkurā laikā), gan arī šī pati summa tiek izmantota nākamos trīs mēnešus, kad pats atbildētājs ir mājās, kas bieži vien noved pie naudas līdzekļu trūkuma. Jūrnieka ienākumi ir mainīgi un nav pastāvīgi, bet izdevumi sakarā ar no viņa atkarīgu personu uzturēšanu ir pastāvīgie un tie jāsedz neatkarīgi no tā, vai atbildētājs atrodas jūrā vai mājās. Līdz ar to "iepriekš iegūtie ienākumi" ir ienākumi par iepriekšējo periodu, kad atbildētājs bija jūrā un attiecīgi saņēmis ienākumus, jo atrodoties mājās un nepildot jūrnieka pienākumus, atbildētājs nesaņem ienākumus. Turklāt ievērojot to, ka atbildētājam nav pastāvīgs darbs, tad atbildētājs arī nevarēja un nesaņem jūrnieka pabalstus. Atbildētājs ir strādājis 2020.gadā četrus mēnešus, līdz ar to nevar būt šaubu, ka iestājas pienākums veikt nodokļu samaksu. Papildus norāda, ka nodokļu apmērs, kas būs jāmaksā 2021.gadā par 2020.gadu vēl nav zināms. Taču 2020.gadā nodokļi maksāti tika par 2018.gadu un 2019. gadu, jo naudas trūkuma dēļ ar Valsts ieņēmumu dienestu tika panākta vienošanas (grafiks) par nodokļu samaksu pa daļām.

Atbildētājam nav izprotami prasītājas pārmetumi par laulības līguma esamību. Atbildētājas jau bija skaidrojis, ka laulības līguma noslēgšana ir atbildētāja sievas /pers. J/ iniciatīva, jo viņa zinot par atbildētājam iespējamām saistībām, vēlējas nodrošināt sev piederošā īpašuma (transportlīdzeklis)

drošību un neaizskaramību, tajā skaitā, ar mērķi nodrošināt šīs mantas izmantošanu bērnu vajadzībām. Atbilstoši Civillikuma noteikumiem laulības līgums ir paredzēts pušu mantisko attiecību sakārtošanai, līdz ar to nav skaidra prasītājas atsauce uz laulības līgumu, vērtējot jautājumu par ienākumiem vai uzturlīdzekļu samaksas pienākumu.

Atbildētāja laulāta /pers. J/, kad ir strādājusi, bet atbildētājam bija grūtības ar darbu (bija bezdarbnieks), protams ir palīdzējusi uzturēt ģimeni. Taču šobrīd, kad viņa atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, iespējas palīdzēt ģimenes uzturēšanai ir niecīgas. Turklāt ievērojot pandēmijas apstākļus, nevar prognozēt, vai /pers. J/ pēc bērna kopšanas atvaļinājuma beigām tiks saglabāta darba vieta.

Atbildētājs neatzīst prasītājas apgalvojumus, ka atbildētājs maldina tiesu vai, ka mainās viņa viedoklis, jo kopš lietas ierosināšanas ir mainījušies vairāki apstākļi (ienākumi, izdevumi, ģimenes sastāvs, apgādībā esošo personu esamība, dzīvesvieta utt.), kas nevar tikt uzskatīts par viedokļa maiņu vai tiesas maldināšanu. Atbildētājs pienācīgi informē tiesu, sniedzot aktuālo informāciju, nevis maldina tiesu.

Motīvu daļa

Izvērtējusi prasības pieteikumā un pretprasībā norādītos argumentus, pušu paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu ir pamatota un ir apmierināma daļēji, savukārt pretprasība par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu nav pamatota un ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu, tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.novembra spriedumu civillietā Nr. C29413416 no /pers. B/ par labu /pers. A/ piedzīti uzturlīdzekļi 2007.gada 2.decembrī dzimušā dēla /pers. C/ uzturam ik mēnesi 200 EUR, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2016.gada 21.aprīļa līdz bērna pilngadībai (*lietas 1.sējuma 12. – 22.lapa*). Spriedums stājies spēkā 2017.gada 3.janvārī.

Prasītāja, norādot, ka ir palielinājies bērnam nepieciešamo līdzekļu apmērs, lūgusi palielināt noteikto uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus dēla uzturam 450 EUR mēnesī līdz dēla pilngadībai, nosakot, ka uzturlīdzekļu maksājuma pārskaitījums jāveic līdz katra mēneša 10.datumam.

Atbildētājs, norādot, ka viņa mantiskais stāvoklis neļauj maksāt ar spriedumu noteiktos uzturlīdzekļus, cēlis pretprasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, lūdzot samazināt uzturlīdzekļu apmēru, kas maksājams /pers. A/, bērna /pers. C/ uzturam no 200 EUR uz 129 EUR ik mēnesi līdz dēla pilngadībai, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos noteiktajā apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Tiesa atzīst, ka spēkā stājies Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.novembra spriedums civillietā Nr. C29413416, neierobežo tiesības pusēm, mainoties apstākļiem, vērsties tiesā ar prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu vai mazināšanu, tāpēc prasītāja ir tiesīga sniegt prasību tiesā par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, savukārt atbildētājs par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Lietā nav strīda, ka /datums/ dzimušais /pers. C/ ir pušu kopīgais bērns. Bērns dzīvo kopā ar māti un māte ikdienā veic bērna aprūpes un uzraudzības pienākumus. Tāpat nav strīda, ka atbildētājs labprātīgi veic maksājumus bērna uzturam 200 EUR mēnesī, tādējādi pildot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.novembra spriedumu civillietā Nr. C29413416.

Starp pusēm pastāv strīds par bērnam nepieciešamo izdevumu apmēru un par to, ar kādu naudas summu atbildētājam ir pienākums piedalīties dēla uzturēšanā.

Prasītāja uzskata, ka bērna uzturam mēnesī ir nepieciešami 905 EUR, no kuriem puse, jeb 450 EUR ir jāsedz atbildētājam.

Atbildētājs uzskata, ka prasītājas iesniegtais aprēķins nav pamatots, summas ir pārspīlētas un mākslīgi palielinātas, un pieprasītā summa neatbilst dēla faktiskajām vajadzībām un viņa mantiskajam stāvoklim un spējām. Atbildētājs 2020.gada 9.janvārī tiesā iesniegtajos paskaidrojumus par prasību (*lietas 2.sējuma 7. – 17.lapa*) norādījis, ka vidēji mēnesī bērna vajadzībām nav nepieciešams vairāk kā 450 EUR līdz 500 EUR.

Atbildētājs cēlis pretprasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, lūdzot samazināt uzturlīdzekļu apmēru līdz Ministru kabineta noteikumos noteiktajam minimālajam apmēram, jo mainoties mantiskajam un ģimenes stāvoklim viņam nav iespējas veikt pat ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.novembra spriedumu civillietā Nr. C29413416 noteiktos uzturlīdzekļus 200 EUR mēnesī.

Tādējādi, lai lemtu jautājumu par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu vai samazināšanu, jākonstatē, ka pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.novembra spriedums civillietā Nr. C29413416 stāšanās spēkā ir mainījušies apstākļi, proti, mainījušies bērna uzturēšanai nepieciešamie izdevumi, vecāku mantiskais stāvoklis un spēja bērnam dot nepieciešamo uzturu.

Civillikuma 177.panta pirmā daļa noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Saskaņā ar Civillikuma 177.panta trešās daļas noteikumiem, vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa, veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu. Civillikuma 178.panta otrā daļa noteic, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Bērnu tiesību konvencijas 27.panta pirmā daļa noteic, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz tādu dzīves līmeni, kāds nepieciešams bērna fiziskai, intelektuālai, garīgai, tikumiskai un sociālai attīstībai. Savukārt minētā panta otrā daļa paredz, ka vecāki vai viens no viņiem, vai citas par bērnu atbildīgas personas ir galvenie atbildīgie par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte, bet minētā likuma 6.panta pirmā daļas noteikts, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras.

Civillikuma 179.panta otrā daļa nosaka, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ka bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa paredz, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Saskaņā ar Civillikuma 179.panta otro daļu, pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

No minētajām tiesību normām izriet, ka vecāku pienākums apgādāt bērnu ir absolūts un vecākiem savam bērnam ir jādod nepieciešamais atbalsts bērna dzīves kvalitātes nodrošināšanai un pilnvērtīgai attīstībai.

Nosakot bērnu uzturam nepieciešamo piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa ņem vērā, ka bērna intereses ir primāras, tāpēc vecākiem ir jārēķinās ar to, ka viņu personīgie izdevumi dzīves kvalitātes uzlabošanai samērojami ar bērnu vajadzībām.

Lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētāja pienākums ir uzturēt bērnu un maksāt uzturlīdzekļus, bet vērtējams ir jautājums par atbildētāja spējām nodrošināt bērnam uzturlīdzekļus noteiktajā apmērā, kā arī bērna uzturam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru.

Uzturlīdzekļu maksāšana ir vecāku beznosacījuma pienākums, kas ietverts Civillikuma 179.pantā, paredzot, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Savukārt jēdziens "bērna uzturēšana" saistīts ar Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteiktajiem kritērijiem, kas ņemami vērā nosakot uzturlīdzekļu apmēru un samērojams ar abu vecāku mantisko stāvokli. Minētais veido ietvaru, kādā tiek analizēti lietā iesniegtie pierādījumi šajā lietā par vecāku mantisko stāvokli, spējām gūt ienākumus un bērnam nepieciešamajiem izdevumiem.

Bērna uzturēšana saistīta ar Civillikuma 177. panta ceturtajā daļā paredzētajiem kritērijiem, kas ņemami vērā, nosakot uzturlīdzekļu apmēru. Kā atzīts judikatūrā, kas izveidojusies attiecībā uz norādītās tiesību normas piemērošanu un interpretāciju, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesai, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar pušu paskaidrojumiem, ir: 1) jānoskaidro, kāda ir bērna uzturam nepieciešamā summa, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses; 2) jāizvērtē vecāku mantas stāvoklis un spēja šādu summu segt (vecākiem bērni jāapgādā atbilstoši katra ienākumiem un mantas stāvoklim); 3) bērna uzturam noteikto summu jāsadala proporcionāli katra vecāka mantiskajam stāvoklim, ievērojot katra vecāka ieguldījumu bērna uzturēšanai. (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-1068, 2012.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-1024, 2012.gada 25.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-139, Civillietu departamenta 2014.gada 28.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-1403*).

Ja civiltiesiskajā strīdā pusēm ir pretējas intereses, un viedokļi, tad katra puse cenšas pārliecināt tiesu par noteiktu tiesisko attiecību un juridiski nozīmīgu faktu esamību vai neesamību. To var panākt ar pierādījumiem un pierādīšanu.

Prasītājai prasot uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, ir jāpierāda ne tikai šī apmēra lietderīgums un pamatotība, bet arī, ka atbildētājam ir pietiekoši ienākumi, lai nodrošinātu tādu uzturlīdzekļu maksāšanu. Savukārt atbildētājam, iebilstot pret pieprasīto uzturlīdzekļu apmēru un prasot uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, jāpierāda summas nesamērīgums ar viņa mantisko stāvokli un/vai nesamērīgums ar bērna reālām vajadzībām, vai arī prasītājas izvairīšanos no pienākuma arī pašai uzturēt bērnu, uzliekot pārliekot šādu pienākumu vienīgi atbildētājam.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 10. panta pirmās daļas noteikumiem puses savas tiesības realizē sacīkstes formā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Novērtējot lietā iesniegtos pierādījumus par pušu mantisko stāvokli, tiesa norāda šādus apsvērumus.

Lietā nav strīda, ka pusēm nav tādas mantas, no kuras varētu gūt pasīvos ienākumus.

Par prasītājas mantisko stāvokli.

Lietā noskaidrots, ka /pers. A/ ienākumi 2018.gadā no darba algas bija 13 099,10 EUR pirms nodokļu nomaksas, laika periodā no 2019.gada janvāra līdz 2019.gada jūnijam ieskaitot 6 453,71 EUR pirms nodokļu nomaksas, kas redzams no 2019.gada 5.augusta Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk - VSAA) izziņas Nr. E36224622 (*lietas 1.sējuma 28. – 29.lapa*).

Atbilstoši prasītājas iesniegtajam AS "Luminor Bank" konta Nr./numurs/ pārskatam par laika periodu no 2018.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 5.augustam, /pers. A/ no VSAA saņēma ģimenes valsts pabalstu un piemaksu par bērnu invalīdu 118,10 EUR mēnesī (*lietas 1.sējuma 30. – 45.lapa*).

No AS "Luminor Bank" konta Nr./numurs/ pārskata par laika periodu no 2019.gada 17.maija līdz 2019.gada 5.augustam (*lietas 1.sējuma 165. – 180.lapa*) redzams, ka prasītāja no AS "Rīgas piena kombināts" saņēma samaksu par darbu – 2019.gada 7.jūnijā 337,01 EUR, 2019.gada 20.jūnijā 332,46 EUR, 2019.gada 9.jūlijā 371,02 EUR, 2019.gada 24.jūlijā 356,08 EUR. Tāpat no minētā konta pārskata redzams, ka prasītāja papildinājusi savu kontu 2019.gada 17.maijā 50 EUR apmērā, 2019.gada 13.jūnijā 150 EUR, 2019.gada 20.jūnijā 100 EUR, 2019.gada 1.jūlijā 70 EUR, 2019.gada 2.jūlijā 120 EUR, 2019.gada 4.jūlijā 20 EUR, 2019.gada 7.jūlijā 100 EUR, 2019.gada 11.jūlijā 250 EUR, 2019.gada 23.jūlijā 70 EUR, 2019.gada 3.augustā 20 EUR apmērā.

Prasītāja prasībā norādījusi, ka viņas ikmēneša ienākumi ir aptuveni 1 100 EUR mēnesī, atbildētājs minētajam nav iebildis. Pierādījumi lietā par prasītājas ienākumu apmēru pēc prasība celšanas, lietā nav iesniegti.

No Ceļu satiksmes drošības direkcijas (turpmāk - CSDD) datiem un lietā iesniegtās transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība (*lietas 1.sējuma 48.lapa*) redzams, ka /pers. A/ īpašumā ir 1998.gada izlaiduma transportlīdzeklis MITSUBISHI GALANT.

Prasītājas īpašumā nav reģistrēti nekustamie īpašumi.

Prasītājai ir dzīvesvietas ikmēneša īres izmaksas 220 EUR, neskaitot komunālos maksājumus, ko apliecina pievienotais 2019.gada 1.maija Dzīvokļa īres līgums (*lietas 1.sējuma 26. – 27.lapa*) par dzīvokli /adrese/.

Par prasītājas citām patstāvīgām ikmēneša izmaksām, piemēram, kredītsaistībām utt., lietā pierādījumi nav iesniegti.

Par atbildētāja mantisko stāvokli.

2019.gada 20.decembra VSAA izziņā Nr. 19/2437262 norādīts, ka /pers. B/ laikā no 2019.gada 1.augusta līdz 2019.gada 20.decembrim nav bijis VSAA uzskaitē kā pakalpojumu saņēmējs (*lietas 1.sējuma 208.lapa*).

2019.gada 20.decembra VSAA izziņā Nr. 19/2437204 un 2019.gada 27.decembra VSAA izziņā Nr. 19/2457550 norādīts, ka /pers. B/ laikā no 2019.gada augusta līdz 2019.gada 20.decembrim valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas, apdrošināšanas periodi nav reģistrēti (*lietas 1.sējuma 209.lapa un lietas 2.sējuma 32.lapa*).

Valsts ieņēmumu dienesta 2020.gada 2.janvāra atbildē Par informācijas sniegšanu norādīts, ka neviens darba devējs nav sniedzis ziņas par /pers. B/ nodarbinātību un ienākumiem laikā no 2019.gada augusta, /pers. B/ nav reģistrēts Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbība veicējs (*lietas 1.sējuma 212.lapa*).

No AS "Luminor Bank" konta Nr./numurs/ pārskata par laika periodu no 2018.gada 28.janvāra līdz 2019.gada 23.decembrim (*lietas 2.sējuma 27. – 28.lapa*), par laika periodu no 2019.gada 1.septembra līdz 2020.gada 2.martam (*lietas 2.sējuma 77. – 78.lapa*), par laika periodu no 2020.janvāra līdz 2020.gada 1.septembrim (*lietas 2.sējuma 223. – 225.lapa*) redzams, ka atbildētāja kontā regulāras iemaksas katru mēnesi ir veikusi /pers. J/ 200 EUR apmērā (maksājuma mērķī norādot - alimenti), kurus atbildētājs nekavējoties pārskaitījis uz prasītājas /pers. A/ kontu, kā uzturlīdzekļu samaksu dēla uzturam. Minētais apstiprinās arī ar atbildētāja konta Nr./numurs/ izdruku par laiku no līdz 2020.gada 21.oktobrim (*lietas 3.sējuma 29. – 33.lapa*). No konta izdrukas (*lietas 3.sējuma 29. – 33.lapa*) redzams, ka /pers. B/ 2019.gada 27.augustā veicis sava konta papildināšanu 225 EUR apmērā, savukārt 2019.gada 28.augustā no konta veicis 200 EUR maksājumu uz /pers. A/ kontu, kā uzturlīdzekļu samaksu dēla uzturam. Redzams, ka /pers. AG/ 2019.gada 26.augustā veicis iemaksu atbildētāja kontā 250 EUR apmērā, atbildētājs 2019.gada 28.augustā veicis maksājumu 248 EUR apmērā /nosaukums/, savukārt 2020.gada 8.spetembrī atbildētājs atgriezis /pers. AG/ 250 EUR (pamatojums 2019.gada 26.augusta pārskaitījums).

No Valsts nodarbinātības aģentūras 2019.gada 19.decembra Lēmuma par bezdarbnieka statusu Nr. 191219 – 226pies1, redzams, ka /pers. B/ ar 2019.gada 19.decembri piešķirts bezdarbnieka statuss (*lietas 2.sējuma 29.lapa*).

No AS "Luminor Bank" konta pārskata (*lietas 3.sējuma 184. - 185.lapa*) redzams, ka no 2019.gada 30.septembra līdz 2020.gada 16.augustam par atbildētāju valsts kasē veikti iedzīvotāju ienākumu nodokļu maksājumi kopā 3016 EUR apmērā.

No Valsts ieņēmumu dienesta 2020.gada 3.janvāra Izziņas nr. 8.62.3 – 6/725 redzams, ka nodokļu maksātājs /pers. B/ 2000.gada 8.martā stājies uzskaitē Valsts ieņēmumu dienestā un nav reģistrēts pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā. 2020.gada 3.janvārī /pers. B/ ir nodokļu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu parāds 1127,84 EUR apmērā (*lietas 2.sējuma 30.lapa*).

Atbildētāja īpašumā nav reģistrēti nekustamie īpašumi, ko apstiprina Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas sniegtā informācija (*lietas 2.sējuma 31.lapa*).

No CSDD 2020.gada 2.janvāra Izziņas (*lietas 2.sējuma 33.lapa*) redzams, ka /pers. B/ īpašumā transportlīdzekļi, mazizmēra kuģošanas līdzekļi vai to uzkarināmie motori nav reģistrēti.

Atbildētājs lietā iesniedzis 2020.gada 8.janvāra Darba līgumu, kas noslēgts starp darba devēju SIA "/nosaukums/" un /pers. B/ kā darbinieku (*lietas 2.sējuma 60. – 62.lapa*), ar kuru /pers. B/ pieņemts darbā par /amats/, ar stundas tarifa likme 2,70 EUR stundā, darba maiņas grafiks (3*3). Pretprasībā atbildētājs norādījis, ka viņa darba alga SIA "/nosaukums/" mēnesī vidēji ir 227 EUR (*lietas 2.sējuma 69.lapa*).

No 2020.gada 21.februāra VSAA izziņas Nr. 20/492578, 2020.gada 12.maija VSAA izziņas Nr. 20/1105067 un 2020.gada 30.septembra izziņas Nr. redzams, ka atbildētājs SIA "/nosaukums/" saņēmis darba samaksu par 2020.gada janvāri 291,60 EUR, par 2020.gada februāri 267,30 EUR, par 2020.gada martu 345,60 EUR, 2020.gada aprīli 378 EUR, 2020.gada maiju 239,15 EUR pirms nodokļu nomaksas (*lietas 2.sējuma 76., 2.sējuma 144., un 210.lapa*). Savukārt no AS "Luminor Bank" konta Nr. /numurs/ pārskata par laika periodu no 2019.gada 1.septembra līdz 2020.gada 2.martam (*lietas 2.sējuma 77. – 78.lapa*), par laika periodu no 2020.janvāra līdz 2020.gada 1.septembrim (*lietas 2.sējuma 223. – 225.lapa*) redzams, ka atbildētājs saņēmis no SIA "/nosaukums/" darba algu 2020.gada 3.februārī 227,94 EUR, 2020.gada 14.februārī avansu 100 EUR , 2020.gada 2.martrā darba algu 120,32 EUR, 2020.gada 16.martā avansu 150 EUR, 2020.gada 1.aprīlī darba algu 126,06 EUR, 2020.gada 15.aprīlī avansu 150 EUR, 2020.gada 4.maijā darba algu 149,14 EUR, 2020.gada 15.maijā darba algu 180,92 EUR, kopā 1 204,38 EUR.

/pers. B/ lietā iesniedzis 2019.gada 4.septembra Darba līgumu (*lietas 2.sējuma 213. – 215.lapa*), kas noslēgts starp darba devēju /nosaukums/, kā kuģa īpašnieka aģentu un darba devēju un par atbildētāju kā /amats/. Līgumā noteikta mēneša atlīdzība 5225 ASV dolāri (ko veido pamatalga 1410, profesionālā piemaksa 1672, piemaksa par rangu 345, atvaļinājuma nauda 423, summa par virsstundu darbu 1213, fiksētā prēmija 45, dienas atvaļinājuma nauda 162). Līguma termiņš 3 mēneši (+/ –) mēnesis. Algas izmaksa sākas no datuma, kad jūrnieks pievienojas kuģa komandai.

/pers. B/ jūrnieku grāmatiņā (*lietas 2.sējuma 211. – 212.lietas lapa*) norādītas ziņas par darbu uz kuģiem, grāmatiņā veikts ieraksts par ierašanos uz kuģa /nosaukums/ 2019.gada 4.martā un aiziešanu no kuģa 2019.gada 2.jūnijā, veikts ieraksts par ierašanos uz kuģa 2019.gada 10.septembrī un aiziešanu no kuģa 2019.gada 13.decembrī.

/pers. B/ lietā nav sniedzis paskaidrojumus vai dokumentus par saviem ienākumiem kādus guvis veicot darbu uz kuģiem.

No atbildētāja laulātās /pers. J/ kontā Nr. /numurs/ (*lietas 3.sējuma 107. – 108.lapa*) pieejamās informācijas redzams, ka 2019.gada 18.septembrī no /nosaukums/ saņemti 3695 ASV dolāri, 2019.gada 15.oktobrī 5190 ASV dolāri, 2019.gada 11.novembrī 5185 ASV dolāri un 2019.gada 20.decembrī 2257,01 ASV dolāri. Minētā maksājumu mērķī ir norādīts "/nosaukums/", no kā savukārt secināms, ka minētie maksājumi /pers. J/ kontā ir /pers. B/ darba samaksa uz kuģa /nosaukums/, kas veikta saskaņā ar 2019.gada 4.septembra Darba līgumu (*lietas 2.sējuma 213. – 215.lapa*). Kā arī 2019.gada 21.oktobrī no /nosaukums/ saņemti 274,52 ASV dolāri pamatojums - IMTS maksājums par apkalpes apmācības izdevumiem. 2020.gada 26.februārī no /nosaukums/ saņemti 785 ASV dolāri, 2020.gada 27.maijā 2986 ASV dolāri, 2020.gada 22.jūnijā 84,66 ASV dolāri, 2020.gada 25.jūnijā 10985 ASV dolāri, 2020.gada 17.jūlijā 9985 ASV dolāri, 2020.gada 25.augustā 13 985 ASV dolāri un 2020.gada 29.septembrī 8435 ASV dolāri (*lietas 3.sējuma 109. – 112.lapa*). Arī no minēto maksājumu mērķiem secināms, ka tie veikti /pers. J/ kontā kā /pers. B/ /amats/ darba samaksa.

Minētais dod pamatu secinājumam, ka /pers. B/ kā /amats/ 2019.gadā guvis ienākumus 16 601,53 ASV dolārus jeb 14 883,93 EUR (valūtas kurss 1 EUR - 1.11540 USD 2019.gada 31.oktobrī), savukārt 2020.gadā 47 244,66 ASV dolārus jeb 40 352,46 EUR (valūtas kurss 1 EUR - 1.17080 USD 2020.gada 30.septembrī *skat. https://www.bank.lv/statistika/dati-statistika/valutu-kursi/aktualie*).

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.panta otro daļu pie ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā algas nodoklis, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem tiek pieskaitīta darba alga, prēmijas, vienreizēja un sistemātiska atlīdzība un citi ienākumi, ko darbinieks saņem uz pašreizējo vai iepriekšējo darba attiecību pamata komercsabiedrībās, kooperatīvajās sabiedrībās, Eiropas komercsabiedrībās, Eiropas kooperatīvajās sabiedrībās, Eiropas ekonomisko interešu grupās, valsts un pašvaldību iestādēs, biedrībās, nodibinājumos, individuālajos uzņēmumos, zemnieku vai zvejnieku saimniecībās, organizācijās un no fiziskajām personām (arī individuālā komersanta), kā arī atlīdzība par valsts dienesta pienākumu izpildi un ienākumi no cita darba līguma izpildes. Šī kārtība atbilstoši likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.panta ceturtajai daļai nav attiecināma uz ienākumiem, ko fiziskā persona gūst uz tādu darba attiecību pamata, kas paredz šo personu nodarbināt uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa. Par taksācijas gada mēnesi, kurā persona ir nodarbināta (darba attiecībās) uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, minētās personas ienākumi, par kuriem maksājams algas nodoklis, ir uz darba attiecību pamata gūtā ienākuma daļa šādā apmērā: 1) virsniekiem — Ministru kabineta noteikto 2,5 mēneša minimālo darba algu apmērā; 2) pārējam personālam — Ministru kabineta noteikto 1,5 mēneša minimālo darba algu apmērā.

No minētā izriet, ka atbildētājam no ienākumiem, kurus viņš guvis kā /amats/ ir jāveic arī nodokļu samaksa.

No Valsts nodarbinātības aģentūras 2020.gada 13.oktobra lēmuma Nr. 201013 – 313pies1, secināms, ka /pers. B/ ar 2020.gada 12.oktobri piešķirts bezdarbnieka statuss (*lietas 3.sējuma 10.lapa*).

Ņemot vērā to, ka atbildētājs ir jūrnieks, 2020.gada 20.februārī un martā ir apmaksājis ar jūrnieka profesiju saistītos kursus/apmācību, jūrnieka kompetences novērtēšanu un sertifikāta apstiprināšanu un atjaunošanu (*lietas 3.sējuma 162. – 166.lapa*), tiesa kritiski vērtē /pers. B/ paskaidrojumos un pretprasībā norādīto, ka viņš ir pārtraucis darbu kā jūrnieks. Šādu atbildētāja pozīciju tiesa vērtē kā vēlmi slēpt savus patiesos ienākumus, jo sākotnējos paskaidrojumos un pretprasībā atbildētājs ir norādījis, ka 2019.gadā un 2020.gadā ir guvis ienākumus tikai no darba algas SIA "/nosaukums/", kas ir ievērojami mazāki par Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu, taču pieprasot ziņas no bankām, tiesa ir guvusi pierādījumus, ka gan 2019.gadā, gan 2020.gadā atbildētāja laulātās /pers. J/ kontā tika ieskaitīti ievērojami naudas līdzekļi kā /pers. B/ /amats/ darba samaksa.

Kā redzams no 2019.gada 3.janvārī starp aizdevēju SIA "InCredit Group" un aizņēmēju /pers. B/ noslēgtā Aizdevuma līguma Nr. Nr. 030119MEB003 (*lietas 2.sējuma 35. – 36., un 220. – 222.lapa*), atbildētājam ir ikmēneša izdevumi kredīta uz procentu atmaksai 231,20 EUR mēnesī. Saskaņā ar līguma grafiku ikmēneša maksājumi 231,20 EUR apmērā veicami no 2019.gada 3.februāra līdz 2022.gada 3.jūlijam.

No LTFJA KKS "Jūrnieku forums" lietā saņemta informācija, ka /pers. B/ 2014.gada 4.jūlijā izsniegts aizdevums 43000 ASV dolāru apmērā, ilgtermiņa Aizdevuma līgums Nr. HIPO/392, aizdevuma atmaksas termiņš 2029.gada 15.jūnijs, uz 2020.gada 1.aprīli neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir 32651,30 ASV dolāru (*lietas 2.sējuma 129.lapa*). No maksājuma grafika redzams, ka ikmēneša maksājums ir 370 ASV dolāru (*lietas 2.sējuma 130. - 134.lapa*).

Atbildētājs lietā iesniedzis 2015.gada 6.februāra Nomas līgumu Nr. 2015000635 (*lietas 2.sējuma 37. – 38.lapa*), kas noslēgts starp iznomātāju

SIA "Nordea Finance Latvia", pārdevēju SIA "Nippon Auto" un nomnieku /pers. B/, līzinga objekts Honda Accord ar šasijas Nr. /šasijas numurs/. No līguma izriet, ka maksājumi veicami anuitātes maksājumu grafiku, kuru atbildētājs lietā nav iesniedzis. Līgums noslēgts uz 60 mēnešiem. Civilprocesa likuma 96.panta otrā daļa nosaka, ka fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses. Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2016.gada 23.novembra spriedumā civillietā Nr. C29413416 (*lietas 1.sējuma 8.lapa*) nodibināts, ka saskaņā ar nomas līgumu ar, kuru SIA "Nordea Finance Latvia" iznomāja /pers. B/ transportlīdzekli Honda Accord ar šasijas numuru /šasijas numurs/, nomas maksājumi veicami vidēji 203 EUR mēnesī laika periodā no 2015.gada 11.februāra līdz 2020.gada 1.martam. No lietā iesniegtās konta izdrukas (*lietas 3.sējuma 35. – 72.lapa*), secināms, ka ikmēneša SIA "Luminor Līzings" (iepriekš SIA "Nordea Finance Latvia") par automašīnu Honda Accord 2019.gadā atbildētājam bija veicami 247,59 EUR apmērā. Savukārt no SIA "Luminor Līzings" avansa rēķina (*lietas 3.sējuma 173.lapa*), izriet, ka 2020.gada 16.janvārī automašīnas līzinga atlikušās summas 6447,86 EUR apmaksu uzņēmusies veikt /pers. J/.

Atbildētājs lietā iesniedzis 2018.gada 29.jūnijā starp LTFJA KKS "Jūrnieku forums" un /pers. B/ kā aizņēmēju noslēgto Aizdevuma līgumu Nr. 2018 – P – 390 – v (*lietas 2.sējuma 217. – 219.lapa*) ar aizdevuma atmaksas grafiku 2019.gada 28.martā 1446 EUR, 2019.gada 28.aprīlī 1446 EUR, 2019.gada 28.maijā 1446 EUR un 2019.gada 28.jūnijā 1446 EUR, no minētā secināms, ka uz prasības iesniegšanas brīdi, t.i., uz 2019.gada 22.augustu minētās saistības ir atmaksātas, pretēju pierādījumu lietā nav, līdz ar to šis līgums nav ņemams vērā, vērtējot atbildētāja izdevumus un kredītsaistības.

Atbildētājam laikā no 2020.gada 2.janvāra līdz 2021.gada 15.janvārim bija dzīvesvietas ikmēneša īres izmaksas 350 EUR, neskaitot komunālos maksājumus, ko apliecina pievienotais 2020.gada 2.janvāra Dzīvojamo telpu īres līgums (*lietas 2.sējuma 42. – 44.lapa*) par dzīvokli /adrese/. Iesniegts izīrētājas apliecinājums par dzīvokļa īres maksas saņemšanu par pirmo un pēdējo mēnesi 700 EUR apmērā (*lietas 2.sējuma 45.lapa*). Lietā nav iesniegti dokumenti, kas apstiprinātu konkrētus atbildētāja dzīvesvietas nodrošināšanas izdevumus pēc 2021.gada 15.janvāra, taču neatkarīgi no tā tiesai nav šaubu par šādu izdevumu esamību, kas ir vispārzināms fakts.

No lietā iesniegtā SIA "/nosaukums/" čeka secināms, ka atbildētājam 2019.gada 27.augustā bija izdevumi 248 EUR sakarā ar kuģa drošības apmācībām (*lietas 3.sējuma 169.lapa*).

No SIA "/nosaukums/" un Valsts AS "/nosaukums/" čekiem, secināms, ka atbildētājam 2020.gada 20.februārī un martā bijušas izmaksas 1175,50 EUR apmērā, saistībā ar jūrnieka profesijas kursiem, apmācībām, jūrnieka kompetences novērtēšanu un sertifikāta apstiprināšanu un atjaunošanu (*lietas 3.sējuma 162. – 166.lapa*).

Laulības apliecība (*lietas 2.sējuma 150.lapa*) apstiprina, ka 2017.gada 11.jūlijā noslēgta atbildētāja /pers. B/ un /pers. J/ (pēc laulībām /uzvārds/) laulība. Starp /pers. B/ un /pers. J/ 2020.gada 20.aprīlī noslēgts laulības līgums par visas mantas šķirtību (*lietas 2.sējuma 145. – 149.lapa*). Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesa nevērtē /pers. J/ kustamos un/vai nekustamos īpašumus saistībā ar atbildētāja mantisko stāvokli, kopsakarā ar uzturlīdzekļu apmēru. Turklāt tiesa atzīst, ka nav pamata vērtēt atbildētāja lietā iesniegtos dokumentus par /pers. J/ maksājumiem par viņas pašas uzņemtajām kredītsaistībām un citiem /pers. J/ izdevumiem, jo tam nav nozīmes attiecībā par atbildētāja uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu dēlam.

Atbildētāja un /pers. J/ laulībā /datums/ dzimusi meita /pers. V/, ko apstiprina dzimšanas apliecības kopija (*lietas 3.sējuma 132.lapa*). Līdz ar to nav šaubu, ka atbildētājam ir ikmēneša izdevumi, jo viņam ir likumā noteiktais pienākums nodrošināt meitai uzturu.

Atbildētājs norādījis, ka viņam jāuztur ne tikai dēls /pers. C/ un meita /pers. V/, bet arī sieva /pers. J/ un viņas nepilngadīgie bērni, kurus reģistrējis kā savus apgādājamos.

Tiesa minētos atbildētāja argumentus vērtē kritiski, jo lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecinātu /pers. J/ slikto mantisko stāvokli, to, ka atbildētājs pilnībā nodrošina viņas uzturu. Attiecībā par /pers. J/ nepilngadīgo bērnu nodrošināšanu, tiesa norāda, ka Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka tas ir vecāku pienākums, tātad /pers. J/ un viņas bērnu tēva pienākums. Vienlaicīgi tiesa norāda, ka pozitīvi vērtējama atbildētāja vēlme palīdzēt sievas bērnu uzturēšanā, taču šī prasītāja vēlme/rīcība nevar nostādīt sliktākā stāvoklī paša bērnu, ierobežojot viņu ar nepieciešamajiem līdzekļiem uzturam.

Prasītāja ir cēlusi prasību tiesā 2019.gada 22.augustā. Prasības celšanas datums ir atzīstams par brīdi, kad prasītāja ir uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā, līdz ar ko prasības pilnīgas vai daļējas apmierināšanas gadījumā tieši minētais datums, bet ne agrāks, var tikt noteikts kā uzturlīdzekļu piedziņas sākuma periods.

Ņemot vērā minēto, tiesa nevērtē tādus lietā iesniegtos dokumentus, kuri ir attiecināmi uz atbildētāja mantisko stāvokli par laiku līdz prasības celšanai, jo prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam tie ir piedzenami no brīža, kad prasība celta tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri ir saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 7. oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-2430/2015 8.1. punktu*).

Izvērtējusi pierādījumus, kas raksturo atbildētāja mantisko stāvokli, tiesa secina, ka nav pamata uzturlīdzekļu noteikšanai minimālā apmērā. Lietā nav konstatējami tādi apstākļi, kas prasītājam liegtu gūt lielākus ienākumus, ir profesija, iespējas veikt jebkuru darbu, nav noteikta invaliditāte.

Augstākas tiesas Senāts 2012.gada 28.septembra spriedumā lietā Nr.SKC-1068 atzinis, ka Ministru kabineta noteikumos noteiktais minimālais slieksnis piedzenams tikai tad, ja atbildētājam ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekoša apmērā.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka /pers. B/ pretprasība par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu ir noraidāma.

Par līdzekļiem bērna uzturam.

Prasītāja, lūdzot palielināt uzturlīdzekļu summu un piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus 450 EUR apmērā, pamatojusi to ar bērna uzturam nepieciešamo izdevumu aprēķinu, kurā norādīts, ka mēnesī nepieciešamo uzturlīdzekļu summu 905 EUR (*lietas 1.sējuma 23. – 25.lapa*), veido šādas pozīcijas:

- apģērbs/apavi mēnesī 92 EUR;
- mobilie sakari mēnesī 5 EUR;
- divi rokas pulksteņi mēnesī 25 EUR, gadā 295 EUR;
- spēļu konsole X-box 360 15 EUR mēnesī, gadā 170 EUR;
- skolas izdevumi mēnesī 58 EUR:
- dzīves vietas izdevumi par bērna daļu 50% apmērā 173 EUR mēnesī;
- sadzīves izdevumi 66 EUR mēnesī;
- ārstniecības izdevumi 67 EUR mēnesī:

- pasniedzējs gadā 720 EUR, 20 EUR mēnesī algebra un latviešu valoda divas reizes nedēļā;
- psihologs 13 EUR mēnesī, gadā 150 EUR:
- baseins 9 EUR mēnesī, gadā 105 EUR;
- frizieris 10 EUR mēnesī, gadā 120 EUR;
- izklaides 28 EUR mēnesī;
- dzimšanas diena 35 EUR mēnesī (dāvanas 100 EUR; torte/ēdiens 100 EUR pasākums 200 EUR);
- ziemassvētki 10 EUR mēnesī (dāvanas 100 EUR);
- higiēnas preces 42 EUR mēnesī;
- ēdiens 266 EUR mēnesī:
- ēdiens ārpus mājas 30 EUR mēnesī, gadā 250 EUR;
- kancelejas preces 10 EUR mēnesī, gadā 120 EUR;
- grāmatas 3 EUR mēnesī, gadā 50 EUR;
- hobijs 7 EUR mēnesī, gadā 75 EUR, xbox spēles, florbols;
- spēles, rotaļlietas 10 EUR mēnesī, gadā 120 EUR;
- vasaras nometne 47 EUR mēnesī, gadā 555 EUR;
- ceļojumi gadā 1200 EUR.

Atbildētājs paskaidrojumos (*lietas 2.sējuma 7. - 16.lapa*) iebilst, ka bērna uzturam mēnesī nepieciešami līdzekļi 905 EUR apmērā. Uzskata, ka vidēji mēnesī bērna vajadzībām nav nepieciešami vairāk kā 450 EUR - 500 EUR, turklāt vērā ņemot apstākli, ka no valsts budžeta prasītāja jau ik mēnesi saņem 118,10 EUR.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteikts, ka katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam minimālo uzturlīdzekļu apmēru katru mēnesi, t.i., katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu no 2018.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 430 EUR, savukārt no 2021.gada 1.janvāra – 500 EUR.

Pušu dēls sasniedzis 14 gadu vecumu, tālab minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram vecākam neatkarīgi no tā spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, līdz 2021.gada 1.janvārim bija 129 EUR, savukārt no 2021.gada 1.janvāra ir 150 EUR.

Ņemot vērā, ka prasītāja ir lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus, kas pārsniedz minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kas noteikts Civillikuma 179.panta piektajā daļā, viņai ir jāpierāda norādīto summas pamatotība un nepieciešamība.

Tiesai jāizvērtē ne tikai vecāku materiālais stāvoklis, spējas un vispārzināmi fakti, kas nav jāpierāda, piemēram, ka ikdienas aprūpei ir nepieciešami līdzekļi dzīvokļa un komunālo maksājumu, pārtikas, apģērba, higiēnas preču, izglītojošo materiālu un medicīnas izdevumu apmaksai, bet jāizvērtē arī citi apstākļi, kuriem ir būtiska nozīme uzturlīdzekļu apmēra noteikšanai lielākā kā tos nosaka likums vai kā tos piekrīt maksāt atbildētājs. Tiesai jāvērtē uzturlīdzekļu aprēķinā iekļauto pozīciju apmērs atbilstoši bērna interesēm, ņemot vērā bērna vecāku mantisko stāvokli, atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta pirmajai daļai novērtējot tos pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Civilprocesa likuma 96.panta pirmā daļa noteic, ja tiesa atzīst kādu faktu par vispārzināmu, tas nav jāpierāda. Par šādiem faktiem pieder vēstures notikumi, dabas notikumi, kā arī vispārzināmas uz pieredzi pamatotas patiesības. Jautājumu par to, vai fakts uzskatāms par vispārzināmu, izšķir tiesa. Tādējādi, tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tiesa atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem u.t.t.. Tā kā šīm empīriskām patiesībām (uz pieredzi pamatotām tiesībām) nav faktisku apstākļu nozīmes, bet tās ir tikai secinājumi un loģiski slēdzieni no zināmiem faktiem, tad tās pusēm nav jāpierāda, bet pati tiesa izlieto empīriskās patiesības kā loģiska slēdziena locekļus (*sal. Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autoru izdevumus, 1933., 333.-336.lpp.).*

Tiesa par vispārzināmu faktu atzīst un atbilstoši minētajam tas nav jāpierāda, ka bērna ikmēneša uzturēšanas izdevumos ir iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem, medikamenti, ārsta apmeklējumi, attīstībai un mācībām nepieciešamie līdzekļi, kultūras pasākumu apmeklēšanu. Tas, ka cilvēkam ir nepieciešams ēdiens, apģērbs, mājoklis un citas elementāras lietas, ir vispārzināms fakts katram. Turklāt prasības par uzturlīdzekļu piedziņu pēc to prasījuma rakstura nav iespējams precīzi, balstoties uz lietā esošajiem pierādījumiem, noteikt konstantu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru (medicīniskie izdevumi atšķiras atkarībā no tā, vai bērns slimo; izdevumi par apģērbu atšķiras ziemas un vasaras mēnešos u.t.t.). Līdz ar to izdevumu pozīcijas, kuras mainīgas, tiesa var noteikt uztura summu pēc sava taisnīga ieskata, kas pamatots uz visu apstākļu apsvērumu *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 18.maija spriedumu lietā SKC-863/2011).*

Nepārprotami tas, cik daudz līdzekļu jātērē bērna uzturēšanai, ir zināms bērna vecākiem, jo uzturēšanas izdevumi ir atkarīgi no konkrētā bērna individualitātes, spējām, interesēm, veselības stāvokļa, garīgās un fiziskās attīstības un citiem apstākļiem, tāpat nav apšaubāms, ka bērna uzturam nepieciešamo līdzekļu apmērs ir mainīgs.

Uzturlīdzekļu aprēķinā nav iespējams paredzēt visus izdevumus, kuri ikdienā ir nepieciešami bērna uzturam, kā arī nav iespējams detalizēti izanalizēt katru no pozīcijām. Katram no vecākiem var būt atšķirīgs viedoklis par to, cik daudz naudas līdzekļu ir nepieciešams atvēlēt katrai no bērna vajadzībām. Tāpat vienu un to pašu preču cena var atšķirties dažādos veikalos, un katras pozīcijas apmērs mēnesī var būt mainīgs, ņemot vērā konkrētas vajadzības. Kā arī nepersonalizēti čeki, kvītis un maksājumu uzdevumi apstiprina konkrētu preču cenu, konkrētā veikalā noteiktajā datumā.

Prasītāja bērnam nepieciešamo izdevumu aprēķinā norādījusi, ka bērnam nepieciešamie izdevumi apģērbu un apavu iegādei mēnesī ir 92 EUR (2 ziemas jakas 150 EUR; divi rudens/ziemas apavi 130 EUR, cepure, cimdi, šalle 55 EUR; divas rudens/pavasara jakas 80 EUR; bikses/džinsi 95 EUR; džemperis 95 EUR; zeķes 25 EUR; vasaras apģērbs 155 EUR; 2 vasaras apavi 145 EUR; pavasara apavi 50 EUR; skolas apavi 30 EUR; apakšveļa 25 EUR; peldbikses 15 EUR; apavu zoles 24 EUR; gumijas zābaki 8 EUR) pievienojot čekus par apģērbu un apavu iegādi dažādos veikalos (*lietas 1.sējuma 124. – 128., lietas 2 sējuma 66.lapa*). Atbildētājs šo pozīciju apstrīd uzskatot par pārmērīgu un mākslīgi palielinātu, nenorādot kāda summa viņa ieskatā būtu nepieciešama šai pozīcijai, līdz tiesu noteikt šādus izdevumus pēc sava ieskata.

Ņemot vērā bērna vecumu, kā arī to, ka apģērbu un apavu cena dažādos veikalos ir atšķirīga, apģērbu nav nepieciešams iegādāties katru mēnesi, tiesa atzīst, ka izdevumi apģērbam un apaviem gandrīz 100 EUR mēnesī ir prasītājas vēlamie izdevumi, nevis nepieciešamie. Tiesa atzīt par samērīgiem līdzekļiem bērna apģērbu un apavu iegādei mēnesī 50 EUR.

Aprēķinā norādīts, ka mobilie sakari mēnesī izmaksā 5 EUR, minētajiem izdevumiem atbildētājs nav iebildis. Mobilo sakaru izdevumus tiesa atzīst par samērīgiem un pamatotiem, kurus apstiprina lietā iesniegtie čeki (*lietas 1.sējuma 128.lapa un lietas 2.sējuma 66.lapa*).

Prasītāja norādījusi, ka skolas izdevumi mēnesī 58 EUR jeb gadā 696 EUR (skolas forma gadā 70 EUR; mugursoma/penālis gadā 140 EUR; divi

sporta apavi gadā 96 EUR; sporta kostīms gadā 40 EUR; klases fonds gadā 40 EUR; ekskursijas gadā 40 EUR; rokas nauda gadā 240 EUR; foto skolā 15 EUR gadā).

Atbildētājs nepiekrīt, ka skolas izdevumiem jātērē 58 EUR mēnesī, piekrīt, ka ik gadu bērna skolas gaitām ir nepieciešami zināmi izdevumi, atzīstot, ka skolas vajadzībām, tajā skaitā kabatas nauda, bērna vajadzībām ir nepieciešams ne vairāk kā 400 EUR gadā, jeb 33,33 EUR mēnesī.

Ņemot vērā prasītājas iesniegtos pierādījumus par pozīciju - skolas izdevumi (*lietas 1.sējuma 73., 74., 162., lietas 2.sējuma 66.lapa*), tiesa, ņemot vērā dzīvē gūtās atziņas un vērtējot iekļauto pozīciju nepieciešamību katram mēnesim/gadam, atzīst par pierādītiem un samērīgiem līdzekļiem šajā pozīcijā 40 EUR mēnesi, iekļaujot tajā arī pozīciju, kas norādīts, kā kancelejas preces.

Prasītāja izdevumu aprēķinā norādījusi, ka bērna daļa dzīvesvietas nodrošināšanai ir 173 EUR mēnesī, ko veido apkure 12 EUR no oktobra līdz aprīlim, dzīvokļa īre 110 EUR, gāze 3 EUR, elektroenerģija 9 EUR; TV un internets 9 EUR, komunālie maksājumi 30 EUR.

Lietā prasītāja ir iesniegusi 2019.gada 1.maija Dzīvokļa īres līgumu (*lietas 1.sējuma 26. – 27.lapa*) par vienistabas dzīvokli /adrese/, kurā noteikta ikmēneša īres maksa 220 EUR. No AS "Luminor Bank" konta Nr./numurs/ pārskata (*lietas 1.sējuma 43. – 45.lapa*) redzams, ka /pers. A/ 2019.gada 6.maijā, 2019.gada 2.jūnijā, 2019.gada 1.jūlijā un 2019.gada 1.augustā veikusi maksājumus 220 EUR apmērā /pers. B0/ par dzīvokli /adrese/. No SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 2019.gada 13.jūnija rēķina par dzīvokli /adrese/, redzams, ka ikmēneša maksājums ir 66,24 EUR, no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 2019.gada 15.jūlija rēķina par dzīvokli /adrese/, redzams, ka ikmēneša maksājums ir 59,80 EUR (*lietas 1.sējuma 133a. – 134.lapa*). Savukārt no prasītājas konta redzams, ka prasītāja minētos rēķinus apmaksājusi (*lietas 1.sējuma 44. – 45.lapa*). No konta Nr./numurs/ pārskata (*lietas 1.sējuma 30. – 45.lapa*) redzams, ka prasītāja veic maksājumus AS "Balticom" 16,95 EUR apmērā. Kā arī veikusi maksājumus AS "Latvenergo" 2019.gada jūlijā 17,46 EUR, 2019.gada jūnijā 15,74 EUR, 2019.gada jūnijā 16,92 EUR, 2019.gada maijā 16,92 EUR. Prasītāja iesniegusi AS "Latvijas Gāze" kvīti un pārskatu dzīvoklim /adrese/, par periodu no 2018.gada 1.augusta līdz 2019.gada 31.jūlijam un par periodu no 2019.gada 1.augusta līdz 2020.gada 31.jūlijam, no kā iziet, ka ikmēneša maksa ir 3,80 EUR (*lietas 1.sējuma 156. – 57.lapa*).

Atbildētājs šo pozīciju pēc būtības nav apstrīdējis, norādījis vien uz savām šaubām par dzīvokļa īres nepieciešamību prasītājai pie apstākļiem, kad prasītājas mātei pieder dzīvoklis, kurā iepriekš dzīvojuši.

Tiesa, ņemot vērā iesniegtos pierādījumus, atzīst, ka bērna daļa izdevumiem par mājokli ir 173 EUR mēnesī aprēķinā ir iekļauta pamatoti. Prasītājas mātei nav pienākuma nodrošināt prasītājai un pušu dēlam dzīvesvietu. Viņai ir tiesības ar sev piederošo nekustamo īpašumu rīkoties pēc savas izvēles.

Prasītāja izdevumu aprēķinā norādījusi, ka bērna sadzīves izdevumiem nepieciešami 66 EUR mēnesī (gultas veļa 5 EUR, dvieļi 3 EUR, mēbeles 45 EUR, trauki 3 EUR, spilvens/sega 5 EUR, apģērbi remonts 3 EUR, pap.dvielis 2 EUR).

Atbildētājs minēto summu uzskata par mākslīgi palielinātu, līdz noteikt bērna vajadzībām atbilstošu summu pēc tiesas ieskata un saskaņā ar pastāvošo tiesu praksi.

Ņemot vērā prasītājas iesniegtos pierādījums par pozīciju sadzīves izdevumiem (*lietas 1.sējuma 113. – 117.lapa*), tiesa ņemot vērā dzīvē gūtās atziņas un vērtējot iekļauto pozīciju nepieciešamību katram mēnesim/gadam, jo ne katru gadu ir nepieciešams iegādāties jaunu skapi, gultu, traukus utt., atzīst par samērīgiem izdevumus šajā pozīcijā 20 EUR mēnesī.

Prasītāja izdevumu aprēķinā norādījusi, ka bērna - ārstniecības izdevumi 67 EUR mēnesī (zāles 6 EUR mēnesī, gadā 70 EUR; acu ārsta apmeklējums 9 EUR mēnesī, gadā 100 EUR; LFK proc. 11 EUR mēnesī, gadā 130 EUR; vitamīni 8 EUR mēnesī, gadā 90 EUR; brilles 13 EUR mēnesī, gadā 156 EUR; briļļu tīrīšanas salvetes 1 EUR mēnesī, gadā 10 EUR; acu pilieni 3 EUR mēnesī, gadā 30 EUR; analīzes 2 EUR mēnesī, gadā 25 EUR; aerosols pret ērcēm 1 EUR mēnesī, gadā 12 EUR; zobārsts 13 EUR mēnesī, gadā 150 EUR). Kā atsevišķa pozīcija norādīta - "Psihologs" 13 EUR mēnesī.

Atbildētājs ārstniecības izdevumus norādītajā apmērā uzskata par nepamatotiem. Pozīciju zobārstniecība 150 EUR gadā apstrīd pilnībā, jo bērniem līdz 18 gadiem ir pieejami bezmaksas zobārstniecības pakalpojumi. Uzskata, ka ik mēnesi no Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālā budžeta saņemtie 118,10 EUR, kas ir piemaksa pie ģimenes pabalsta par bērnu invalīdu, pilnībā nosedz bērna ārstniecībai nepieciešamos līdzekļus. Pozīciju bērna psihologa vajadzībām 150 EUR gadā apstrīd pilnībā.

Ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2019.gada 5.marta lēmumu pušu dēls /pers. C/ sakarā ar slimības izraisītiem redzes traucējumiem ir atzīts par bērnu invalīdu līdz 2021.gada 2.februārim (*lietas 1.sējuma 50. lapa*)

Lietā iesniegts SIA "Dr.Solomatina acu rehabilitācijas un redzes centrs" 2018.gada 1.marta Kvīts-čeks par acu ārsta konsultāciju, diagnostiku 25 EUR apmērā, 2018.gada 4.jūnija Kvīts-čeks par acu ārsta konsultāciju 25 EUR, 2018.gada 4.oktobra Kvīts-čeks par acu ārsta atkārtotu konsultāciju 25 EUR un 2018.gada 8.novembra Kvīts-čeks par OCT tīklenei /pers. C/ 25 EUR apmērā (*lietas 1.sējuma 129.lapa*). Pievienots 2018.gada 8.novembra pielikums rēķinam un čeks par analīzēm bērnam E.Gulbja laboratorijā par 10,62 EUR (*lietas 1.sējuma 129a.lapa*). Bērna veselībai par acu ārsta konsultācijām, diagnostiku un analīzēm 2018.gadā iztērēti līdzekļi 110,62 EUR apmērā.

Lietā iesniegts SIA "Dr.Solomatina acu rehabilitāciajs un redzes centrs" 2019.gada janvāra čeks par diagnostiku /pers. C/ 25 EUR apmērā, 2019.gada 3.jūnija čeks par diagnostiku 25 EUR, 2019.gada 28.jūnija čeks par diagnostiku LFK tīklenei /pers. C/ 130 EUR apmērā, 2019.gada 16.septembra čeks par diagnostiku 25 EUR apmērā, 2019.gada 17.decembra čeks par diagnostiku 25 EUR apmērā (*lietas 1.sējuma 131., un 161.lapa, lietas 2.sējuma 66.lapa*). Pievienots 2019.gada 14.janvāra, 2019.gada 25.jūnija un 2019.gada 16.septembra pielikums rēķinam un čeks par analīzēm bērnam E.Gulbja laboratorijā par 6,30 EUR, 1,62 EUR un 11,71 EUR (*lietas 1.sējuma 131. –132.lapa, lietas 2.sējuma 66.lapa*). Bērna veselībai par acu ārsta konsultācijām, diagnostiku un analīzēm 2019.gadā iztērēti līdzekļi 249,63 EUR apmērā.

No 2019.gada 21.februāra SIA "OC VISION" čeka (*lietas 1.sējuma 133.lapa*) redzams, ka bērnam iegādātas brilles par 157 EUR.

2019.gada 1.augusta ģimenes ārstes Izrakstā no pacienta medicīniskās kartes, norādīts, ka bērnam nepieciešamas nodarbības pie psihologa (*lietas 1.sējuma 51.lapa*).

Lietā iesniegts SIA "Ārstniecības rehabilitācijas centrs VALEO" 2019.gada 9.septembra čeks par /pers. C/ psihologa apmeklējumu 15 EUR, 2019.gada 16.septembra čeks par 30 EUR, (*lietas 1.sējuma 160 .lapa*), 2019.gada 24.septembra čeks par 15 EUR, 2019.gada 26.septembra čeks par 15 EUR, 2019.gada 1.oktobra čeks par 15 EUR, 2019.gada 3.oktobra čeks par 15 EUR, 2019.gada 8.oktobra čeks par 15 EUR (*lietas 2.sējuma 66.lapa*), par kopējo summu 120 EUR apmērā.

SIA "ELSIA" 2019.gada 30.septembra čeks apstiprina, ka bērns saņēmis zobārstniecības pakalpojumus 30 EUR apmērā (*lietas 2.sējuma 66.lapa*).

Lietā iesniegti arī dažādu aptieku nepersonalizēti čeki par dažādu medikamentu, vitamīnu, pret odu līdzekļa, tostarp acu pilienu iegādi (*lietas 1.sējuma 130. - 132., 161.lapa, lietas 2.sējuma 66.lapa*).

No prasītājas konta izdrukas (*lietas 2.sējuma 66.lapa*) redzams, ka prasītāja 2019.gada 24.novembrī, 2019.gada 11.decembrī un 2020.gada 12.janvārī ir iegādājusies Zinzino vitamīnus BalanceOil par kopējo summu 103 EUR, taču lietā nav dokumentu, ka minētie vitamīni būtu attiecināmi uz bērnu, turklāt tie iegādāti no privātpersonas, nevis aptiekā, ārstniecības iestādē.

Lietā nav iesniegti dokumenti (ārsta norādes, ārsta izrakstītu medikamentu, citu medicīnisko līdzekļu vai vitamīnu receptes utt..), no kuriem varētu

izdarīt secinājumus, ka bērnam veselības stāvokļa dēļ būtu nepieciešama īpaša uzraudzība vai konkrētu medikamentu, noteiktu vitamīnu lietošana katru mēnesi. Nav šaubu, ka ir nepieciešami līdzekļi medikamentu un vitamīnu iegādei, taču tie bērnam būtu jāiegādājas atbilstoši ārsta ieteikumiem.

Lietā nav iesniegti pierādījumi par bērna veselības izdevumu apmēru 2020., un 2021.gadā, vai ārstu norīkojumi par konkrētu ārstu, psihologa utt. apmeklējumu nepieciešamību, taču ņemot vērā prasītājas iesniegtos pierādījums, apstākli, ka bērns ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas lēmumu ir atzīts par bērnu invalīdu, tiesa atzīst par samērīgiem līdzekļiem pozīcijā ārstniecības izdevumi 35 EUR mēnesī, ietverot tajā ārsta, zobārsta apmeklējumus, diagnostiku, brilles, medikamentus, vitamīnus.

Prasītāja aprēķinā norādījusi, ka gadā ir izmaksas 720 EUR apmērā pasniedzēju apmaksai, jo bērnam slikto sekmju dēļ ir nepieciešamas nodarbības algebrā un latviešu valodā divas reizes nedēļā. Minētās pozīcijas pamatojumam pievienots skolas sekmju izraksts par periodu no 2019.gada 8.janvāra līdz 2019.gada 17.aprīlim (*lietas 1.sējuma 135.lapa*), ko kura redzams, ka vidējā atzīme ir nesekmīga ne tikai matemātikā, latviešu valodā un literatūrā, bet arī angļu valodā, vizuālajā mākslā un mājturībā un tehnoloģijās. Bērns apmeklē vispārizglītojošo skolu (*lietas 2.sējuma 46.lapa*). Tiesa atzīt, ka minētie izdevumi nav pierādīti, jo lietā nav iesniegti to samaksu apliecinoši dokumenti.

Aprēķinā norādīts, ka friziera apmeklējums mēnesī izmaksā 10 EUR, minētajiem izdevumiem atbildētājs nav iebildis. Friziera izdevumus tiesa atzīst par samērīgiem un pamatotiem, kurus apstiprina lietā iesniegtie čeki (*lietas 2.sējuma 66.lapa*).

Prasītāja izdevumu aprēķinā norādījusi, ka izdevumi bērna izklaidēm, hobijiem, spēlēm, rotaļām, grāmatām ir 57 EUR mēnesī, ko veido šādas pozīcijas - izdevumi baseinam 9 EUR mēnesī, gadā 105 EUR; izklaidēm 28 EUR mēnesī: (kino un ēdiens) 7 EUR mēnesī, gadā 85 EUR; Jump space/rotaļu laukumi utt. 6 EUR mēnesī, gadā 70 EUR; ūdens atrakciju parks 7 EUR mēnesī, gadā 80 EUR; draugu dzimšanas dienas 8 EUR mēnesī, gadā 100 EUR); hobijs 7 EUR mēnesī, gadā 75 EUR, xbox spēles, florbols; spēles, rotaļlietas 10 EUR mēnesī, gadā 120 EUR; grāmatas 3 EUR mēnesī, gadā 50 EUR. Atbildētājs nenoliedz, ka bērna izklaidēm ik mēnesi ir novirzāma zināma naudas summa, bet šīs summas apmērs ir atkarīgs no vecāku spējām izklaides apmaksāt, šī summa būtu nosakāma pēc tiesas ieskata.

Ņemot vērā prasītājas iesniegtos pierādījums par pozīciju izdevumiem (*lietas 1.sējuma 106. - 110., 120 -123., 163.lapa lietas 2.sējuma 66.lapa*), tiesa ņemot vērā dzīvē gūtās atziņas un vērtējot iekļauto pozīciju nepieciešamību katram mēnesim, atzīst par samērīgiem izdevumus šajā pozīcijā 20 EUR mēnesī.

Aprēķinā norādīts, ka higiēnas preces izmaksā 42 EUR mēnesī (ziepes 1 EUR mēnesī, 12 EUR gadā; matu šampūns 3 EUR mēnesī, gadā 35 EUR; zobu pasta 5 EUR mēnesī, gadā 60 EUR; zobu birste 4 EUR mēnesī, gadā 50 EUR; zobu skalojamais līdzeklis 9 EUR mēnesī, gadā 110 EUR; dezodorants 1 EUR mēnesī, gadā 18 EUR; tonizējošs losjons 5 EUR mēnesī, gadā 55 EUR; vates diski 1 EUR mēnesī, gadā 8 EUR; tualetes ūdens 3 EUR mēnesī, gadā 35 EUR; mitrās salvetes 2 EUR mēnesī, gadā 18 EUR; veļas pulveris 3 EUR mēnesī, gadā 35 EUR; tualetes papīrs 2 EUR mēnesī, gadā 20 EUR).

Ņemot vērā prasītājas iesniegtos pierādījums par pozīciju izdevumiem higiēnas precēm (*lietas 1.sējuma 111. - 112.lapa, lietas 2.sējuma 66.lapa*), tiesa vērtējot iekļauto pozīciju nepieciešamību katram mēnesim, atzīst par samērīgiem līdzekļiem šajā pozīcijā 25 EUR mēnesī.

Prasītāja norāda, ka ēdienam mēnesī nepieciešama summa 299 EUR, t.i. - 266 EUR mēnesī (gaļa, putns, zivs 30 EUR; dārzeņi 30 EUR; augļi 20 EUR; piena produkti 40 EUR; saldumi 25 EUR; putras makaroni 8 EUR; olas 5 EUR; ogas 25 EUR; zaļumi 7 EUR; dzērieni 13 EUR; uzkodas 11 EUR; maize 11 EUR; jūras veltes 7 EUR; gaļas izstrādājumi 15 EUR; mērces, garšvielas, cukurs 8 EUR; tauki 2 EUR; sausās brokastis 4 EUR; konditorejas izstrādājumi 5 EUR; kokogles 1 EUR mēnesī, gadā 10 EUR) un ēdiens ārpus mājas 30 EUR mēnesī, gadā 250 EUR.

Atbildētājs iebilst minētajiem izdevumiem, uzskatot tos par pārmērīgiem.

Ņemot vērā prasītājas iesniegtos pierādījumus – dažādu pārtikas veikalu nepersonalizētus čekus par pozīciju izdevumiem pārtikai (*lietas 1.sējuma 84. – 99.lapa*), kā arī apstākli, ka lietā nav dokumenti, ka dēlam būtu nepieciešam kāda īpaša pārtika, vai būtu pārtikas grupas, kuras veselības stāvokļa dēļ nedrīkst lietot, aizstājot ar speciālajiem produktiem, tiesa ņemot vērā dzīvē gūtās atziņas un vērtējot iekļauto pozīciju nepieciešamību, atzīst par samērīgiem izdevumus šajā pozīcijā 200 EUR mēnesī, atzīstot, ka ar šādu summu ir iespējams nodrošināt pilnvērtīgu un sabalansētu pārtiku bērnam.

Aprēķinā ieļautas pozīcijas - divi rokas pulksteņi gadā par kopējo summu 295 EUR, jeb katru mēnesi 24,58 EUR, spēļu konsole X-box 360 15 EUR mēnesī, gadā 170 EUR, dzimšanas diena 35 EUR mēnesī (dāvanas 100 EUR; torte/ēdiens 100 EUR pasākums 200 EUR), ziemassvētki 10 EUR mēnesī (dāvanas 100 EUR), vasaras nometne 47 EUR mēnesī, gadā 555 EUR, ceļojumi gadā 1200 EUR. Atbildētājs šīs pozīcijas neatzīst uzskatot, ka tās nav nepieciešamas kā bērna reālā vajadzība, uzskata tās par "ekstra" precēm un izdevumiem, par kuriem bērna vecākiem ir jāvienojas.

Lietā nav strīda par to, ka prasītāja ir iegādājusies minētās preces un apmaksājusi izdevumus, par ko prasītāja lietā iesniegusi pierādījums (*lietas 1.sējuma 75. – 83.lapa*, *100. – 105.lapa, lietas 2.sējuma 66.lapa*), taču tiesa uzskata, ka minētie izdevumi, pie apstākļiem, kad otrs vecāks tam iebilst, nevar tikt uzskatīti par tādiem obligātajiem izdevumiem, kas iekļaujami ikmēneša bērna uzturam nepieciešamajos izdevumos Civillikuma 177.panta izpratnē.

Papildus tiesa norāda, ka neapšauba to, ka jāsvin svētki, jādodas ceļojumos, jāiegādājas preces un pakalpojumi (piem., pulksteņi, telefoni, spēļu konsoles Xbox, vasaras nometne), taču šādu izdevumu apmaksa ir atkarīga no abu vecāku spējām tos segt atbilstoši materiālajām iespējām. Turklāt nebūtu pieļaujama situācija, kad viens vecāks vienpersoniski pieņem lēmumu iegādāties lietas/pakalpojumus, kas nav bērna uzturam nepieciešamie izdevumi, uzskatot par otra vecāka pienākumu segt izdevumu daļu. Par šādu pozīciju apmaksu un nepieciešamību vecākiem ir jāvienojas atsevišķi.

No Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumus, bet tas nav jāsaprot kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesai ir jāuzklausa argumenti, bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa Līdz ar to tiesa, balstoties uz procesuālās ekonomijas principu, nevērtē citus prasības un pretprasības pieteikumā un paskaidrojumos ietvertos argumentus, jo tiem nav juridiskas nozīmes un tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu.

Ņemot vērā lietā noskaidrotos apstākļus un Civilprocesa likuma 97.panta pirmajā daļā noteiktos pierādījumu vērtēšanas kritērijus, uzturlīdzekļu apmēru samērojot ar bērnu vecāku mantisko stāvokli, tiesa konstatē, ka pušu dēla uzturam nepieciešamo izdevumu apmērs mēnesī nepārsniedz 580 EUR un šī summa ir atzīstama par samērīgu.

Vienlaikus tiesa norāda, ka bērna uzturēšanas izdevumi pastāv neatkarīgi no vecāku ienākumu apmēra. Likumā norādītais vecāku pienākums uzturēt bērnu, kā arī bērna tiesības uz tādiem apstākļiem, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, nosaka arī vecāku pienākumu strādāt un iegūt nepieciešamos materiālos līdzekļus bērna uzturēšanai atbilstoši bērnu vajadzībām. Konkrētās lietas ietvaros minētais attiecas uz atbildētāja pienākumu strādāt un iegūt bērna uzturēšanai nepieciešamos līdzekļus atbilstoši bērna vajadzībām.

Senāta 2010.gada 13.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-99 (C20183508) norādīta tēze, ka, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, tiesai ir jāņem vērā uzturlīdzekļu maksātāja materiālā palīdzība citiem viņa bērniem, jo tas ietekmē uzturlīdzekļu maksātāja mantisko stāvokli (Civillikuma 179.pants).

Tiesa uzskata, ka vērā ņemams arī tā vecāka ieguldījums bērna aprūpē, kurš ikdienā nodrošina bērnu ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, kā arī gādā par bērna garīgo audzināšanu un izglītošanu, kaut arī tas nav aprēķināms naudas izteiksmē, ir ievērojami nozīmīgāks par tā vecāka ieguldījumu, kurš ikdienā kopā ar bērnu nedzīvo un bērna uzturēšanā piedalās tikai ar naudas maksājumiem.

Ievērojot lietā noskaidroto par abu vecāku mantisko stāvokli un spējām gūt ienākumus, tiesa secina, ka atbildētāja ienākumi ir lielāki, taču tiem ir

periodisks raksturs, turklāt atbildētāja izdevumi ir lielāki, jo atbildētājam ir kredītsaistības, kā arī atbildētājam ir jāuztur /datums/ dzimusī meita /pers. V/, kā arī Civillikuma 179.pantā definēto proporcionalitātes principu, tiesa atzīst, ka atbildētājam no dēlam nepieciešamajiem izdevumiem ir jāsedz 260 EUR, prasītājai jāsedz 200 EUR, savukārt atlikusī daļa sedzama no valsts pabalsta un piemaksas par bērnu invalīdu, ko /pers. A/ saņem no VSAA 118,10 EUR mēnesī.

Augstākā tiesa ir atzinusi, ka, lai apmierinātu prasību par uzturlīdzekļu apmēra, kas noteikts ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu, samazināšanu, ir nepieciešams konstatēt, ka ir notikušas būtiskas no prasītāja piedzīto maksājumu apmēru ietekmējošu apstākļu izmaiņas, piemēram, pasliktinājies uzturlīdzekļu maksātāja mantas stāvoklis, samazinājušies nepieciešamie izdevumi bērna vajadzību nodrošināšanai u.tml. (sk. Senāta 2010.gada 8.jūlija rīcības sēdes lēmumu lietā Nr.SKC-825/2010 (C32230209)).

Ņemot vērā šajā spriedumā secināto, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis ir pietiekošs, lai dēla uzturam mēnesī maksātu 260 EUR, tiesa atzīst, ka nav pamata samazināt ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.novembra spriedumu civillietā Nr. C29413416 no /pers. B/ par labu /pers. A/ piedzīto uzturlīdzekļu apmēru, tālab pretprasība ir noraidāma.

Uzturlīdzekļi palielinātajā apmērā no atbildētāja piedzenami sākot ar 2019.gada 22.augustu līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Nosakot brīdi no kura palielināms uzturlīdzekļu apmērs, tiesa vadās no judikatūrā paustajām atziņām, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, t.i., pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā (*skat. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556*). Savukārt, nosakot brīdi līdz kuram uzturlīdzekļi piedzenami, tiesa vadās no Civillikuma 177.panta, kas noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Tiesa atzīst, ka piedzītajā uzturlīdzekļu summā ieskaitāmi atbildētāja samaksātie uzturlīdzekļi iepriekš noteiktajā apmērā.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērna vecumam.

Ņemot vērā, ka tiesa apmierina prasītājas prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja bērna uzturam 260 EUR apmērā, līdz bērna pilngadības sasniegšanai, līdz ar to, tiesa atzīst, ka izbeidzama uzturlīdzekļu piedziņa, kas noteikta ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.novembra spriedumu civillietā Nr. C29413416.

Tiesa papildus izskaidro, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturtajā daļā noteikto, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājuma apmēru vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Civilprocesa likuma 33.pants noteic, ka tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvojami no tiesas izdevumu samaksas.

Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punktā noteikts, ka prasībās par maksājumu vai devumu samazināšanu vai palielināšanu prasības summa ir summa, par kādu samazina vai palielina maksājumus vai devumus, bet ne vairāk kā par vienu gadu.

Tādējādi šajā lietā prasības summa ir 720 EUR [(260 EUR – 200 EUR) x 12 mēneši].

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro* maksājama valsts nodeva 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 70 *euro*.

Līdz ar to no atbildētāja valsts labā piedzenama nesamaksāta valsts nodeva 108 EUR apmērā (15% no 720 EUR).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam un 2020.gada 5.jūnija Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 21.panta otrajai daļai, atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš valsts nodevas samaksai - 60 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 93., 97., 193.pantu tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. A/ prasību daļēji.

Palielināt ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.novembra spriedumu civillietā Nr. C29413416 piedzīto uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, dzimuša /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 260 EUR (divi simti sešdesmit *eiro*), bet ne mazāk kā valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, sākot no 2019.gada 22.augusta līdz bērna pilngadībai.

Piedzītajā uzturlīdzekļu summā ieskaitīt /pers. B/ samaksātos uzturlīdzekļus.

Maksājumus veikt par tekošo mēnesi līdz katra tekošā mēneša 10.datumam.

Maksājumus veikt prasītājas /pers. A/, personas kods personas kods /personas kods/, norēķinu kontā Nr. /numurs/, Luminor Bank AS.

Mainoties minimālās darba algas apmēram uzturlīdzekļu apmērs mainās proporcionāli minimālās darba algas apmēram.

Izbeigt uzturlīdzekļu piedziņu, kas /pers. B/ noteikta ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 23.novembra spriedumu civillietā Nr. C29413416.

Noraidīt /pers. B/ pretprasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 108 EUR (viens simts astoņi *eiro*).

Valsts nodevas samaksa valstij veicama kontā, norādot šādus rekvizītus: saņēmējs Valsts kase, konta numurs LV55TREL1060190911200, NMR90000050138, saņēmēja banka Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: norāda datus personas vai lietas identificēšanai: lietas numurs (ja ir zināms), kā arī fiziskai personai - vārds, uzvārds, personas kods).

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par valsts nodevas samaksu valsts labā, /pers. B/ maksājumu dokuments, kas apliecina valsts nodevas 108 EUR samaksu nekavējoties jāiesniedz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, Rīgā, Lomonosova ielā 10, 1.stāvā, vai nosūtot tiesai pa pastu vai e-pastu

rigas.latgale@tiesas.lv.

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu noteikt termiņu - 60 dienas no sprieduma spēkā stāšanās. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesāšanās izdevumu samaksu valsts ienākumos, maksājumu apliecinošu dokumentu oriģināli sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas kancelejā, vai nosūtami pa pastu, lai netiktu uzsākta piespiedu izpilde.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Sprieduma faktiskās sastādīšanas datums – 2021.gada 2.jūnijs.

Tiesnese I.Rubina